

Манчаары спартакиадатын көрсө

КҮРЭС БЫЛДЬАҤАР ТҮҥҮЛГЭБЭ

Манчаары спартакиадата аан бастаан 1968 сыллаахха Дьокуускайга буолбута, кэлин 15 спартакиадаттан сэттэтэ Майага уонна Төгүлүгэ ытыллыбыттара. Онтон 1985 сыллаахха Бүлүүгэ ытыллыбыт Х спартакиадаттан саҕалаан, атын улуустарга физкультурнай-спортивнай үлэни, материалнай базаны тупсарар, бөҕөргөтөр, саңардар сорукутаах күрэхтэһиини улуустарынан, учаратынан, көһөрө сылдьан онгорор буолбуттара. Ол чэрчитинэн, Аммаҕа, Бөрдүгэстээххэ, Хангаласка, Ньурбага, Тааттага ытыллыбыттара. Түмүгэр, бу улуустарга физкультурнай-массабай, спортивнай үлэ лаппа сэргэхсийбитэ, сайдыбыта.

Ааспыт 17-с спартакиада Майага ытыллыбыта. Күүрээһнээх күрэхтэһиилэри 3000 миэстэлээх «Манчаары» стадионуга олонор көрбүһүт. Спорт энтузиастара, аҕыйах сылтан бэттэх оонньуулары көтүппэккэ көрөөччүлэр хаһаанньытааҕар да тэрээһиннээхтик, киэн далааһыннаахтык ытыллыбыттарын бэлиэтээбиттэрэ.

Спартакиадаҕа 35 хамаандаттан 1210 спортсмен кыттыны ылбыта. Олор истэригэр 16 норуоттар икки ардыларынааҕы кылаастаах, 174 Саха сиригэр спордун маастардара бааллара.

Сэттэ УАЗ массыына оонньоммута, маньытаһынан Госкомспорт киин улуустар бөлөхтөрүгэр бастаабыт хамаандаҕа микроавтобус, Мэнгэ-Хангалас улуунун дьаһалтата хотугу улуустарга бастаабыт хамаандаҕа эмиэ массыына бириис олохтообута. Супер бириистэр хаһаайыттарынан хапсаҕайга Николай Чуков, атах оонньуутугар Виталий Васильев, сахалыы многоборьега Николай Дьяконов, мас тардыһытыгар Николай Колдого буолбуттара.

Таллан Бүрэ төрөөбүтэ 100 сылынан

РЕСПУБЛИКА ТАҤЫМЫТАР БЭЛИЭТЭННЭ

Поэт Таллан Бүрэ төрөөбүтэ 100 сыла республика таһымгар бэлиэтэннэ. Ол курдук, олунньу 17 күнүгэр П.А. Ойуунускай аатынан Саха театрыгар республика общественноһа кыттыылаах поэты чыэстиир, кини улахан даататын бэлиэтиир үөрүүлээх мунньах буолла.

Тэрээһин саҕаланан иннинэ улахан экранга Таллан Бүрэ туһунан киинэ көрдөрүлүннэ. Бу киинэ телевидение нөҥүө бүтүн республика олохтоохторугар көрдөрүллүбүт. Фойега Нам улуунун маастардарын, ШПК студенттарын оҥоһуктарын быыстапка-дьаарбанҕката тэрилиннэ. Кинигэ быыстапкага дьон болҕомтотун тарта. Бөтүгү нэһилиэгин олохтоохторун тэрээһиннэринэн кэлбит ыалдьыттар сахалыы аһы амсайдылар, итии чэй истилэр. Бөтүгү оскуолатын үөрэнээччилэрэ поэт хоһоонноруттан быһа тардылары аахтылар.

Үөрүүлээх мунньах СР президиени аатынан бириэмийэ лауреата, Нам орто оскуолатын 6-с кылааһын үөрэнээччигэ Петьа Попов ырыатынын саҕаламмыта олус долгутуулаах буолла. Кырачаан ырыаһыты З. Винокуров аатынан Намнааҕы оҕо музыкальнай оскуолатын оркестра доҕуһуоллаата.

Биэчэри СР правительствотын председателин солбуйааччы, республикатааҕы комиссия председателэ Ю.С. Куприянов илээн-саҕалаан ыытта. Таллан Бүрэ оловун, айар үлэтин туһу-

нан сүрүн дакылааты поэт Павел Харитонов онордо. Саха республикатын Суруйааччыларын союһун правлениетин председателин солбуйааччы Н.Е. Винокуров-Урсун, саха народнай поэта Семен Руфов ахтыыларын онордулар, бэйэлэрин хоһооннорун ааҕан иһитиннэрдилэр. «Нам улууһа» МТ баһылыга А.И. Ильин бэйэтин этиитигэр быйылгы сыл Нам улуунугар Таллан Бүрэ сылынан биллэриллибитин, аны сайын Бөтүгүгэ-төрөөбүт сиригэр Таллан Бүрэҕэ аналлаах ыһыах буолуохтааҕын эттэ.

Ефрем Степанович 1933 с. Чурапчы улуунугар ШКМ (школа коммунистической молодежи) директорынан ананан үлэтин саҕалаабыт. Үлээлээбит Чурапчы улуунугар баһылык солбуйааччыта Д. Пермякова кэлэн поэт туһунан истин-иһирэх тылларты эттэ, Чурапчыга үлээлээбит сылларын туһунан кэпсээтэ. Уонна Таллан Бүрэ улахан уолугар Т.Е. Сивцевкэ улуунун туһунан кинигэни бэлэхтээтэ. СГУ профессора, филологической наука доктору П.В. Сивцева Таллан Бүрэ айар үлэтин, айымньыларын туһунан дириг ис хоһоонноох дакылаат онордо.

«Нам» түмсүү председателэ, Дьокуускайдааҕы тыа хаһаайыстыбатын академиятын доцена В.И. Федоров Дьокуускайга олоҕор Намтан төрүттээх дьон Таллан Бүрэни үйэтитиигэ эмиэ үлээлээлэрин иһитиннэрдэ, поэт Дьөгүөр Түбөҕэ махтал сурук туттарда. Государственной

Хамаанданан уопсай түмүккэ, киин улуустарга Мэнгэ-Хангалас бастагы хамаандата кыайбыта, иккискэ Дьокуускай, үһүскэ Чурапчы хамаандалара тахсыбыттара. Хотугу улуустарга бастагы-

нан Орто Халыма улууһа, иккиһи Верхоянской, үсүһү Өлөөн ылбыттара.

Биһиги Наммыт улууһа 443 очколаах Мэнгэ-Хангалас иккис, Горнай, Таатта, Хангалас, Үөһээ Бүлүү, Томпо, Өлүөхүмэ, Нерюнгри, Мирнэй, Ленскэй, Алдан улуустарын кэннигэр хаалларан 9-с миэстэҕэ тахсыбыта. Бу 20 киин улуустан куһаҕана суох көрдөрүү. Спартакиада ытыллыбытын тухары, улууспут 1975 с. Майага буолбут оонньууларга үһүс миэстэҕэ тиксэ сылдьыбыттаах. Манна 17 хамаанда, 350 кыттааччы бааллара. Бу түһүлгүгэ бастагыны Мэнгэ-Хангалас, иккиһи Ньурба хамаандалара ылбыттара.

Бэлэмнээтэ
Л. УВАРОВСКАЯ

архивнай сулууспа председателэ Н.Р. Константинов архив үлэһиттэрэ Таллан Бүрэ туһунан хасыһан бэрт элбэх, сэдэх матырыйааллары булбуттарын туһунан эттэ уонна уолугар Тит Ефремовичка булбут матырыйаалларын копиятын бэлэхтээтэ. Поэт аатын сүгэр Бөтүгү орто оскуолатын 11-с кылааһын үөрэнээччигэ Наташа Цыденова быйыл 16-с төгүлүн туттарыллыбыт Таллан Бүрэ аатынан стипендия лауреата буолбут. Кини стипендиат буолбутугар махтанан туран оскуола үөрэнээччилэрэ киэн туттар биер дойдулаахтары аатын үрдүктүк туталларын, кини аатын үйэтитиигэ үлээлээлэрин иһитиннэрдэ.

Е.С. Сивцев улахан уола, Нам улуунун бочуоттаах гражданина, СР бэчээтин туйгуна, буйун-интернационалист Тит Ефремович Сивцев СГУ филологической факультетын 5-с курсун студеныгар Евгений Ушницкайга Таллан Бүрэ аатынан стипендияны туттарда. Үбүлүөйү тэрээһиннээхтик ытыыга үлээлээпит бары дьонго махтанан туран Ю.С. Куприяновка, Павел Харитоновка, саха народнай поэтесатыгар Наталья Харлампьевага, киинэ авторыгар Е.И. Избековага, поэт Егор Неймоховка, улуус баһылыгар А.И. Ильинга ода. Талланнар дьиз кэргэттэрин аатыттан махтал суруктары туттарда. Бөтүгү орто оскуолатын директорыгар М.М. Осиповага поэт аатын үйэтитиигэ улахан кылаатын иһин вице-президент Е.И. Михайлова үрүн көмүс мэтээлэ туттарылынна.

Үөрүүлээх, үрдүк таһымнаагытыллыбыт биэчэр поэт айымньыларынан туруоруллубут литературнай-музыкальнай композициянан түмүктэннэ.

В. РЫКУНОВА

УЛУУСПУТ УБААСТАБЫЛЛААХ ДЬОНО-СЭРГЭТЭ!

«Нам улууһа» муниципальной тэриллии дьаһалтатын, улуус депутаттарын уонна ветеранарын сэбиэттэрин ааттарыттан ис сүрэхтэн долгуйан туран Аҕа дойдуну көмүскээччилэр күннэринэн эһигини истинник эбэрдэлиибит.

Ытык-мааны кыһаҕастарбытын, уоттаах сэрии кырыктаах кыргыһытын ортотунан ааспыт, өстөөхү самнарыбыт, Кыайыыны уһансыбыт, уруһалламмыт Ийэ сирбитин чөлүгэр түһэриигэ, чэлгийэ сайдыытыгар, сыраҕытын-сылбаҕытын биэрбиккитин ойдүүбүт, Советскай, Российскай Армияҕа араас сылларга сулууспалаан ытык иэстэрин чиястээхтик толорбут күүстээх аңардарбытын сыаналыбыт уонна киэн туттабыт.

Ханнык баҕарар тутул биһиги санаабытыгар хас биридди дьиз кэргэнтэн саҕалаан эрэллээх көмүскээччилээх, иллээх-эйэлээх буоллабына үүнэр-сайдар, тэнийэр.

Улууспут олохтоохтору бары үтүө санаанан салайтаран, бэйэ-бэйэбитигэр көмөлөсүһэн, улууспут социальнай-экономическай сайдыытын үрдүк таһымнааҕа таһааран көмүскэллээх буоларыгар үлэлиэһин!

А. ИЛЬИН, «Нам улууһа» муниципальной тэриллии баһылыга
А. ХРИСТОФОРОВ, улуус депутаттарын сэбиэтин председателэ
И. КРИВОШАПКИН, улуус ветеранарын сэбиэтин председателэ

УБААСТАБЫЛЛААХ БИИР ДОЙДУЛААХТАРЫМ!

Аҕа дойдуну көмүскээччитин күнүнэн — патриотизм уонна эр санаа бырааһынньыгынан итиитик-истинник эбэрдэлиэбин!

Үгэс быһыытынан бу күн биһиги Ийэ дойдубуларга бэриниилээхтик сулууспалаан аан дойдуга эйэлээх олох көмүскүүр бары көлүөнэ россиянарга дириг ытыктабыллытын биллэрэбит. Бу үөрүүлээх күн биһиги ураты эбэрдэбитин хаанарын тоҕон, олохторун харыстаабакка Ийэ дойдубутун көмүскээбит күндү ветеранарытыгар аныыбыт, эһиги сэриигэ хорсун быһыыгыт иһин махталбыт мунугу суох буоллун. Кытаанах доруобуйаны уонна дьолу-соргуну эһиэхэ баҕарабыт, күндү ветераннар! Бары көлүөнэ офицердарга уонна саллааттарга этэнгэ буолууну уонна ситиһиэлиэри. Аҕа дойдуну дьолун көмүскээччилэри иитэн таһаарыт ийэлэргэ эйэни уонна нус-хас олох!

Күндү биер дойдулаахтарым, бу бырааһынньык хас бириддибитигэр Аҕа дойдуга тапталы, улуу дойдубутунан киэн туттууну, кини интериэстэрин көмүскүүргэ халбаннаабат буолууну үнүгүннарар. Иниикитин даҕаны биһиги дойдубутугар эйэ туругудун, норуот олоҕо биэ тирэхтээх уонна үтүө туруктаах буоллун. Ол туһугар биһиги төрөөбүт республикабыт уонна Российскай Федерация модун күүстэрин ханатан, үтүө үгэстэритин салгыахпыт.

Эбэрдэни кытта Саха Республикатын
народнай депутата
Ньургун ТИМОФЕЕВ

Депутат трибунага

САХАЛАР ДЬЫЛБАБЫТ БЭЙЭБИТИТТЭН ТУТУЛУКТААХ

Сахалар сайдыылаах Сахабыт сиригэр атын омуктартан итэҕэһэ суох олохтоох буоларбыт туһугар тугу оноруохпутун сөбүй диэн санаа үүйэ-хаайа тутан бу туһунан тугу толкуйдурубун бар дьоммор, баҕар туһалаары дьэммин тиэрдэргэ быһаарыннам.

Бастатан туран, тоҕо манньык толкуйга тийибиһпин быһааран биэриим. Билэргит курдук, Сахабыт сириг айылбатын баайа тыгыллыбакка сыппытын мегапроекттарга кыттыһан туһаҕа таһааран, олигархалар диэн ааттанан улахан баайдар хаптыаалларын ханатар кэмнэрэ тийэн кэллэ. Ону саас кэлэрин туох да тохтоппотун курдук ким да тохтотор кыага суох. Биллэн турар, бу баайы-дуолу, олигархалар бэйэлэрин илиилэринэн хостооботтор, ол иһин сотору бизес мөлүһүн кэринэ киһи кэлэрэ сабаҕаланар. Бу дьон үгүстэрэ туохтан да толлубат, төһөнөн ыарахан да соччонон улахан төлөбүрдээх үлэни, үчүгэйдик үлэлээн, үрдүк хамнаһы аахсан, билигнни кэмнэ эпийэтиир, аныгы киһи дьоллоох оловун ханна баҕарар тийэн оносторго улахан дьулуурдаах, эр санаалаах эдэр дьон буолуохтара. Курорттар бөҕө тутуллуохтара, Сахабыт сирэ сайдыаҕа, олох тупсуоҕа, оттон бу сайдыылаах Сахабыт сиригэр сахалар ханнык таһымнаах сылдьахпытый, туох үлэлээх-хамнастаах, төһө

дьоллоох дьон буолуохпутуй?

Билигнни баар көстүүнү бары билэбит, балаача хамнастаах бырамыысалана эйгэтигэр төһө элбэх олохтоохтор үлэлибитий? Оннооҕор Нерюнгрига баар олохтоох нууччаларбытын үлэҕэ ылбакка кытайдары аҕалан үлэлэппиттэрэ, онтон сылтаан улахан айдаан тахса сылдьыбытын түмүгэр нерюнгрилары бэйэлэрин буруйдаабыттара.

Эмиэрикэ историятын ылан көрүүбүн. Европа урдустара тийэн 110 мөлүйүүн олохтоох индизэстэртэн сирдэрин былдьаан, тобохторун 3 мөлүйүүн кэринэ киһи хаалбытын резервацияларга хаайан эмиэрикээнэ диэн саҕа нация ааттанан олоролор. Билигин даҕаны эмиэрикэлэр идэлэринэн инсэлэринэн салайтаран, дэмикэрээтийээн күлүктэнэн, оттон дымгэр айылҕаларын баайыгар ымсыыран, атын дойдулары быһыстала суох сэриилиллэр, араас өгнөөх өрөбүлүүссүйэлэри үбүлээн атын дойдулары булкуйаллар, террористартан сэрэммитэ буола сылдьан Арасыйаны тула күүстэрин мунньаллар.

Ол курдук Грузия салалтатын кигэн, сэриитин сэбин саңардан баран, кинилэр илиилэринэн, Кавказ кыра норуоттарын абхазтары, осетиналары сир үрдүттэн симэлитэ сыстылар, ону баара хата Арасыйа абыраата.

(Бүтүүтүн 7-с стр. көр)

Өйүүн — Аба дойдуну көмүскээччилэр күннэрэ

Н. РУМЯНЦЕВ.

«ЫЧЧАТ, БИРАХАТТАРТАН ЧАҔЫЙЫМА»

Олунһу 23 күнэ — Аба дойдуну көмүскээччилэр күннэрэ норуокка эр дьон бырааһынныгынан биллэр. Былыр былыргыттан норуот дьылбатыгар ыарахан кэмнэр бүрүүкээтэхтэринэ онно аан бастаан түөһүн тоһууааччы эр киһи буолара. Ону тулуйан, буһан-хатан тахсыбыттар олох инники күөнүгэр тахсаллар. Ол да иһин «эр киһи — эрэллээх эркин», «суон дурда-халын хахха» диэн өйдөбүллэр үөскээтэхтэрэ. Бүгүн биһиги улууспут биэр саамай инники кэккэҕэ сылдьар, элбэх түгээнэргэ дурда-хахха буолар киһибит, Ил Түмэн депутата Николай Иннокентьевич Румянцевтан аҕыйах боппуруска эппиэтиригэр көрдөстүм.

— Николай Иннокентьевич, олоххо эр киһи оруолун эң хайдах көрөбүз?

— Былыргы кэмнэртэн олох иннигэр эппиэтинэни эр киһи сүгэрэ биллэр. Билигин даҕаны, холобура, судаарыстыбаларын иннигэр сүннүүнэн эппиэти эр дьон сүгэллэр. Онтон дьиз кэргэттэрин, аймактарын, нөһиликтэрин, улуустарын иннигэр эр дьон эппиэти сүгүөхтээхтэрэ бу сокуон кэриэтэ буолар. Онон эр киһи олоххо оруола, бастатан туран, бу олох иннигэр эппиэтинэс диэм этэ.

— Ыччат билигин армияҕа сулууспалыыры соччо сэнэ-эрбэт буолла. Эһиги көлүнэ дьон манна хайдах сыһыаннаһар этигит?

— Биһиги саҕана армияҕа сулууспалаабатаххына туох эрэ итэҕэс буоларын курдук өйдөбүл баара. Ол иһин ыччат армияҕа сулууспалыырга дьулуһара. Онон армияҕа кургүөмнээн ыччат бөҕө барара. Киһи олоххо төһө ыараханы көрсөр, ону тулуйар да, соччонон олоххо бэлэмнээх буолар. Армия олоҕо эр киһиэхэ биэр саамай элбэҕи биэрэр оскуола. Онон бу оскуоланы барыыны эр киһиэхэ биэр саамай наадалах түгэнинэн ааҕабын.

— Оскуолаҕа, институтка үөрэнэ сылдьан спордунан дьарыктанар этин дуо? Ханнык

көрүнүнэн?

— Саха киһитэ буолла да тустуук. Мин эмиэ ол бэрээдэгинэн дьаныһан да буолбатар дьыктаммытым диэххэ сөп. Армияҕа сылдьан дивизияҕа икитэ бастаабытым. Таарыччы диэн эттэххэ «подъем переворотом» диэн армейскай нормативы 101 онорон дивизия рекордун олохтообутум. Онно саамай чугаһабыттар үс киһи холбоон 96 онорбуттара. Билигин ким эмэ ол рекорду тутсарбыта дуу? Студенныйр сылларбар самбоҕа эрчиллибитим. Оскуолаҕа үөрэнэр сылларбытыгар биһиги көлүнэ күнү быһа хоккейдаан, футболлаан, саабылаһа оонһоон күнтэн күнү булан ылбат буоларбыт. Ол эт-хаан өттүнэн сайдарбытыгар төһүү буолбута саарбаҕа суох.

— Эн олоххо элбэҕи көрдөбүз, биллэбин. Ыччат дьонно туту сүбэлээн этэй?

— Киһи дьылбатын бэйэтэ быһаарар түгээнэргэ аҕыйаҕа суох буолар. Оннук түгээнэр үөскээтэхтэринэ быһаарынан иһэр, онорору онорон иһэр буолун, ыарахаттартан чаҕыйман. Билигин кэм сүрэхтээх, быһаарылаах буолары ирдир. Онно сөп түбэһэн үлэлээн-хамсаан, кэлэн-баран истэххитинэ ситиһи кэлиэ. Күн-дьыл түргэнник устар. Ону кытта тэҥнэ барсан иһиэххэ наада. Уонна кылаабынайа бэйэҕүт өйгүтүнэн-санаабытынан сылдьа сатаан диэн сүбэлэим этэ.

— Кэпсээнин иһин махтанабын уонна кэлэн иһэр Аба дойдуну көмүскээччилэр күннэринэн эбэрдэлибин.

— Баһыбыа. Мин эмиэ түгэнинэн түбэһиннэрэн улуһум эр дьонугар Аба дойдуну көмүскээччилэр күннэринэн эбэрдэбин тигэрдэбин. Чэгиэн, доубай буолун, ситиһиһини баҕарабын!

Кэпсэттэ В. РЫКУНОВА

Хаартыскаҕа: буровой массыналары онгорор завод генеральной директора Ю. Ткачев уонна «Колми-95» ХЭО генеральной директора, Ил Түмэн депутата Н. Румянцев Советскай Армия кэпкэтигэр сылдьан

БОЙОБУОЙ ЛИСТОК

Уйгулаах олоҕу ытыйан
Уот сэри дойдуга кэлбитэ.
Оҕолор оонньууну быраҕан
Улахан дьон буола түспүшүт.
Убайбыт, аҕабыт тус арҕаа
Ол уоттаах сэриигэ барбыта,
Ол барбыт дьоммутун солбуйа
Оҕонньор, эмээхсин хаалбыта.
Аччыкпын, сылайдым диэбэккэ
От оттоон дьуккүһэр этибит,
Сарсыарда эрдэттэн тизтэйэн
Үлэбит үөһүгэр түһэрибит.
«Барыта - фронгга» диэн ааттаан
Күүс үлэ күннэтэ күүрэрэ,
Үлэбит тэтимин анааран
«Бойобуой листок» кэпсиирэ.
«Оҕуһу көлүнэн айаннаан»
Отчут дьон күлүүтүн истэрибит,
Ардыгар «массына аттанан»
Хайҕалга тиксэммит үөрэрибит.
Берлин. Рейхстаг үрдүгэр
Уот кыһыл былаахпыт кыыспыта.
Москва салюта. Ол үөрүү
Үйэ-саас сүрэххэ инмитэ.

БИИР БУГУЛ — БИИР БУУЛДЬА

Сэри ыар кэмигэр кырачаан оҕолор
Сэниэбит баарынан отгуурбут.
Оройуон тойоно мөҕөрө, сороҕор:
«Ол оҕо былаанын толорбут,
Оттон эн, биир бугул - биир буулдьа буоларын
Оттой да өйдөөбөт эбиккин!»
Ситэри турбатах бугулун - ол буулдьан
Булбата өстөөбүн сүрэбин.
Онон эң фашистка көмөлөөх курдуккун,
Убайбын өлөрдүн диэбиккин.
Биир бугул - биир буулдьа буоларын өйдөөнгүн
Былаангыһын толорон төннүбүз.
Былаанын толорбот сууттанна,
Бар дьоно кинини туоратыа.»
Былааны толорор инниттэн
Хойутаан кизһэтин кэлэрибит.
Төһөтүн да иһин ыар күннэр этилэр,
Бу манна сут-кураан, аччыкпыт эбиллэр.
ХАРА МАКААР

«СОРОКОВКА» ТОБОХ САЛЛААТТАРЫТТАН...

учуонай-атомщик В.И. Курчатова баар байыаннай кооратыгар пропускной пуунга харабыллан сулууспалаабыта. Очолорго бу собуот бэчээккэ «химический комбинат «Маяк», оттон норуокка «Сороковка» диэн биллэрэ.

Дивизия саллааттара чекистер диэн ааттаналлара. Чааска бэрээдэк олус кытаанахтык ирдэнэрэ. Саллааттар да бары бэрээдэктээх дьон этилэр. Ол иһин «дедовщина» диэн суоҕа. Сулууспалыыр сирдэриттэн чугас элбэх собуоттар, ракетнай чаастар бааллара. Олору иккилии хос хатылаах боробулуоха күрүөнэн, киһи суолун көрдөрөр хонтуруоллуур балаһанан төгүрүччү эргитиллэн баран эбии часовыхтарынан харабыллаталлара. Сыхтарга киирэр ааннарга өстүөкүлэ кабиналарга харабыл саллааттар муус манган комбинезоннаах, маарыла респиратордаах тураллара. Сорох сыхтарга 2-лии, 4-түү чаас эрэ туран анал шифрдээх пропусктарынан рабочайдары, инженердэри киллэрэр-таһаарар этилэр.

Кинилэр сулууспалыыр кэмнэригэр собуоттара урановый руданы байытар буолан боростуой турбаларын анал дьэбинирбэт ыстаал турбаларынан уларыппыттар. Собуотка урановый рудалаах сибиһиэс хахтаах контейнердары киллэрэллэрэ-таһаараллара. Үгүстэр 1957 с. Челябинскайга («Маяк-40») атомнай реактор тобо тэбиллибитин биллэллэр буолуохтаахтар. Биһиги киһибит Владимир ол собуот урухсалаана сытара көстөр сириҥ таһыгар сулууспалаабытын туһунан кэпсиэр. Өссө эбиитин сулууспалыыр собуоттун 150 миэтэрэлээх сиргэ сытар «Карачай» диэн күөлгэ атомнай

собуоттар тобохторун тоболлор эбит. Тула өлбүт, эмэҕирбит, суламмыт хатыннар, радиацияттан сүһүрбүт бүтүннүү баас буолбут, үһүн кулгаахтаах, нэһиилэ бөкчөрөнгүүр куобахтар. Туста-

нараллара.

Постан бүтэн караул дьизигэр кэлбиттэргэ радиацияттан харыстаан булгуччу баанга сгущенка үүт, сыалаах халбаһы, компуот, хара килиэби төһө сиһиллэринэн биэрэллэрэ. Ол кэнниттэн 1-2 чаас Ленинскэй хоско толору бэлэмнээх суһал группа дьуһуурунайдаллара. Ханнык эмэ поска сигнализация үлэлээтэ да онно сүүрдэллэрэ.

Коменданара бары Аба дойду сэриитин ветераннара — майордар, полковниктар эбиттэр. Владимир кинилэргэ «оҕолорун курдук сыһыаннаһаллара, харыстыллар» диэн олус махтанар. Харабылга сылдьыбыт кэмнэригэр араас бойобуой-политическай үөрэхтэр, хас субуота эбэтэр баскыһыаннаа аайы 3-5 км, ардыгар противогазтаах кросстар буолулатыллар.

Манна сахалар Советскай Союз араас мунуугуттан элбэх омугу кытта сулууспалаабыттар. Сахалары бэрээдэктээххит, барыга бары дьобурдааххыт, нуучалы акцена суох үчүгэйдик санарабыт диэн олус сөбүлүүллэр эбит. Володя биир сыл иһигэр бастыҥ саллаат буолбута — байыаннай-политическай бэлэмнээһин туйгуна ааты ылбыта. Саха сириттэн манньк кутталлаах, эппиэттээх сиргэ сулууспалаабыт саллааттартан Владимир Николаевичтаах үһүс көлүнэлэр этэ. Манна кинини кытта биригэ үөрэммит доҕоро Степан Бочкарев, кинилэртэн чугас собус Хамаҕатта уола Василий Этигасов, Партизантан Иннокентий Винокуров уонна тус-туһунан ротаҕа, бэйэлэрин поска өрүү солбуйсар кэриэтэ биир дойдутун уола Бочуров Валерий Софронович баара.

Дьэ, ити курдук Ийэ дойдутугар ытык иэһин толорон, коммунистическай партия чилиэтингэр кандидатынан киирэн 1969 с. бэс ыйыгар демобилизацияламмыта, бастакы партияҕа. Бастакы атаарылар 10 саллааты роталарын командира, капитан Химченко, уонна политрук, капитан Басканов улаханньык махтанан, долгуйан туран атаарбыттар. «Дойдугутугар тийдэххитинэ кытаатан радиацияттан салгыы харыстанан собо мининэн, тоҥ убаһа этинэн аһаан, ыарахан металлы таһаарар» диэн сүбэлэи, алгыы хаалбыттар. Биһиги уолаттарбыт бары ханнык объекка сулууспалаабыттарын үс сыл устата кимнээх да кэпсэиэхпит суоҕа диэн баппыскалаахтара. Ону халбаһаабаакка тутуспуттара. Хомойуох иһин, бу эргин сулууспалаабыттартан билигин бэрт аҕыйах киһи хаалбыт. Элбэх киһи радиационнай сүһүрүүнү ылбыттар охсон эдэр саастарыгар олохтон туораабыттар. Ол эрэри кинилэр, Ийэ дойду саллааттарын, үтүө ааттара хаһан да умнуллуо суоҕа.

Владимир кэпсэтибитин: «Билигин мин бэйэбин толору дьоллоох киһинэн аабынабын. Тоҕо диэтэххэ, сулууспалыыр кэмнэргэ усталабы, ирдэнэр инструкциялары адыас лоп-бааччы тутуһарым, топорорум. Ол иһин баччаанга дылы этэнгэ сылдьабын. Үгүс доботторум эдэр саастарыгар суох буолуоталаабыттар, кэннилэригэр бэйэлэрин удьуордуур ыччаттары хаалларбатахтара. Онтон олус хараастабын. Дьэ, ити курдук 40 сыллаабыта Ийэ дойдутугар ытык иэспитин төлөөн сулууспалаабыппытынан кизэн туттабын», — диэн түмүктээтэ.

Итинник ыарахан сиргэ сулууспалаабыт дьоннору умнарбыт сатамһыта суох. Кыалларынан олохторун чэпчэтэ сатырыбыт эрийлэр. Биһиги норуолпут урут-уруккуттан иэдээнгэ, алдьархайга түбэспиттэргэ өрүү үтөөнү онорор, кинилэр кыһалбаларын чэпчэтиһэр айылгылаах этэ. Ити үтүө хаачыстыба, киһиэхэ киһилии сыһыан хайа да үйэҕэ, ханнык да тутуллаах олоххо умнуллубата буоллар ханнык.

Иннокентий ИВАНОВ

Бал далбар хотуна, саха дьахтарын-эбэтин маньыта Мария Егоровна Кириллова мин оҥо сааспар сүппэт кэрэ өйдөбүлү хаалларбыта.

Намна билигин «зеркальный» маҕаһын турар уулусса муннун Мунуоттар оҕорбут дьыалар баара. Бу дьыа атыһытаттааҕына буолбутта. Оччотооҕу Нам оҕолоро сылдыар сирбит, күндү дьыаларбит оҕо библиотеката уонна кинигэ маҕаһына этилэр. Оскуолаҕа баран иһэн, оскуолаттан кэлэн иһэн, күнгэ хаста да тиэстэрбит. Маҕаһын аанын астын да санга кинигэ лааҕын сыта сүрэххэ-быарга дыргыйан киирэрэ миннигэһин, араас ойуулаах кинигэлэр кыстанан тураллара үчүгэин!

Күннэтэ көрөр дьоммут АТЫҤЫТ МАРИЯ

Кинигэ ойуутун көрөөрү сылдыарбыт.

Ортотунан охоттоох кыараҕас дьыа этэ. Эдэркээн, наар күлэн мичилийбит, саңарбыт-ингэрбит, оҕолор куттарын тутар атыһыт Мария үлэлиирэ. Мин килиеп ылар харчыбыттан кэппиэйкэнэн ордорон мунууһан эбэтэр «истиэнкэлээн» сүүйбүт харчыбынан, саас дыабаралаан, күтэрдээн тириитин туттарбыт харчыбынан кинигэ атыһылаарым. Кинигэни сөбүлээн ааҕарбын көрөн буолуо, Мария биридэ эттэ: «Рома, «книгоношанан» үлэлээ эрэ. Маньатын эйиэхэ элбэх ойуулаах кинигэни, остуоруйалары атыһылаа,» — диэтэ. Үөрүүнү кытта сөбүлэстим.

Бартыбыалбар толору кинигэ хаалаан, оҕолор уулуссабынан Пролетарскайынан, онтон Чернышевскайынан, Советскайынан эргийэн оҕолордоох ыалларга сылдыабын. Сорох ыалга оҕолор бэйэлэрэ эрэ баар буолаллара. Атыһылаһартан аккаастанар ыалларга сылдыбат этим. Аймахтарбар сылдьан оонньоон аралдьыйан хаалан, атыы барбакка хаалара. Сэнээрээччи-сонурҕааччы элбэх этэ: «Тый, оҕо аҕалыт кинигэтэ наһаа үчүгэй буолуо. Ылабыт, атыһылаабыт,» — диэтчилэр. Эбии сакаастыллара, уруучука, тэтэрээт аҕалтараллара.

Атыһылырга үөрэнэн бардым, кинигэлэрбин дэлби хайгыбын, атым барар буолла. Харчыны

син киллэрэбин. Продавеһым Мария үөрэр да үөрэр, күлэр, хайгыыр, тэптэрэн биэрэр. Дьэ, маҕаһыас, үчүгэй, үтүө киһи буолуон,» — диэн алгыыр.

Ол санаа саҕалы кинигэ аҕыйах этэ. Сахалыы кинигэ аҕыйах буолуон суоҕа. Эгэ, ойуулаах кинигэ баар буолуо дуо? Ойуулаах кинигэ нууччалыы эрэ буолар этэ. Ол иһин буолуо книгоношанан нуучча уолаттара сылдыбаллара: Логачев Миша, Сеницын быраас уолаттара, Мигалкин Толя. Саҥа кинигэ кэһиилээх ыалга тийэн, сахалыы тылбаастаан, ойуутун көрдөрөн быһааран кэпсээтэххэ, оҕолор үөрэллэриэн, улахан дьон

эмиз сэнээрэн күө-дьаа буолаллара. Дьонго туһалааһы оноробун диэн үчүгэй баҕайытык санаа сырыттаһына, хаарыан маҕаһыммытын хаалааннар, книгоношабытын тохтотон кэбиспиттэригэр олус хомойбутум.

Соторутааҕыта Мария Егоровнаттан: «Саха сиригэр ханна да суох этэ, оҕолор кинигэ атыһылыллара, тоҕо, туох санааттан тэрийбиккиний?» — диэн ыйыппыппар манньк эпшиэттээтэ: «Мин киин хаһыакка кыра заметка баарын түбэһэн ааппытым. Оҕолору үлэрэ үөрэтэххэ, былааным да туолуо дии санаабытым. Үлүбээй оҕону эрэммэт этим. Кинигэни таптыыр оҕо бэлиэ буолар, оннук оҕолорунан атыһылаттарарым, бэйэлэрэ да сайдаллара. Намна «книгоноша» үс сыл барбыта. Кинигэ продавеһынан 13 сыл үлэлээбитим. Куруук былааным толорон хайҕалга сылдыарым, депутатынан талыллыбытым,» — диэн кэпсээтэ.

Мария Егоровна кэлэр кэнчээри ыччакка үчүгэинэн дьайар, сайаҕас ыраас санаалаах, кэрэни элбэтэр, үтүөнү үксэтэр дууһалаах бизэс оҕо амарах ийэтэ, уон оҕо эйэҕэс эбээтэ, эйиэхэ чэгиэн доруобуйаны, оҕолоргор-урууларгар бары үчүгэин, дьолу-соргуну баҕарабын!

Роман СОФРОНОВ,
быраас

Спорт — дьулуур, спорт — тулуур

БИЛЛИЛЭЭХ БӨҢӨС КӨБҮӨРҮГЭР

ытыктыыр киһилэригэр болҕомто ууран Модукка хаһан да буолбатах улахан күрэхтэһии буолла.

Манна даҕатан эттэххэ, өр сылларга хоту нэһиликтэр ветераннарын спартакиадатын энкилэ суох сайайан сылдыбыт, билигин бэйэтин оннугар эдэрчи киһини Николай Григорьевичи хаалларбыт Кузьма Протодеяконов бу турнир тэриллиитигэр хара маннайгыттан ылсан, билиитин-көрүүтүн киллэрэн эрчимнээхтик үлэлэтэ диэтэхпинэ, арааһа, сыһыспатым буолуо. Ол курдук киһи бу турнир үрдүк таһымна ыгытылар сыалын ситиһэн, дыаһалта, улахан тэрилтэлэр, түмсүүлэр салайааччыларын, табаарыстыбалар, бааһынай хаһаайыстыбалар аҕа баһылыктарын түмэн, биір тылы булан, манна анардас 25 киһи испииһэҥи суруйдаһына, спонсордар ааттара баппата буолуо. Омон хаһыат нөһүө Кузьма Кузьмич бүсирэй көрсөн кэпсэппит уонна көмөлөспүт дьоннорулар барҕа махталын тириэрдэр.

Турнир бүтүүтэ, хапсаҕайдаһан тустууга мугутуур кыайылааҕы быһаарар күрэс былдьаһар түһүлгүэ 15 бөҕө даадардар тахсан күүстэрин холостулар. Сылба-сыра тахсар халбархай хапсыһылар кэнни-

лэриттэн, күргүөмнээх ыһыкхаһы доҕуһуолунан дуулаҕа таһыста Эбээн-Бытантай улууттан төрүттээх, Чурапчытааҕы физкультура уонна спорт институтун студена Иван Винокуров. Киниэхэ Модут нэһилигин дыаһалтата олохтообут убаһа бириһин дохсун ытык тыһынан туттарда. Оттон Е.Н. Алексеев бириһигэр турнир кыайылаахтарын уонна приздарын ааттааһахха манньк: 50 кг — Слава Кривошапкин (ОЭУ), Макар Зырянов (ОСО-3, Нам), Дима Петухов (ОЭУ), Тимур Мамедов (ОСО-3); 55 кг — Владимир Романов (ОЭУ), Владимир Яковлев (ОЭУ), Иван Сосин (ОЭУ), Ануфрий Аржаков (СГУ); 60 кг — Егор Пономарев (ОЭУ), Клим Горохов (ОСО-3), Захар Габышев (Чурапчы), Василий Стручков (ОСО-3); 66 кг — Петр Петров (Чурапчы), Ньургун Скрябин (ОЭУ), Василий Черкасов (СГУ), Василий Григорьев (Чурапчы); 74 кг — Кузьма Сивцев (Нам), Василий Винокуров (Чурапчы), Сергей Семенов (Нам), Роберт Сидоров (Чурапчы); 84 кг — Федот Иванов (ОЭУ), Василий Ефимов (СГУ), Антон Корякин (Чурапчы), Евгений Алексеев (Уус-Алдан); 96 кг — Михаил Куприянов (СГУ), Василий Кутуков (Нам).

А. СОФРОНОВ-Онтуон

АҕЫАХ ТЫЛ МИННЫГЭС

Ааспыт ыйга пенсионнай управление пенсиянан хааччылыгы туһунан ыйытыларга телефонунан эппиэттээһини тэрийдэ. Нэһилиэнньэттэн киирбит боппууостарга управление начальнига Ядрихинская К.К. хоруйдаата. Бу күн өрөбүл буолан кыттааччы элбэх буолла. Ол курдук уопсайа 45 ыйыты киирдэ. Элбэх ыйыты ыйа капиталын туһаныыга бэрилиннэ. Манна сүрүн биричиинэтинэн 2009 с. тохсунньуттан ыйа капиталын бааннар нөһүө ипотека быһыытынан дьиэни атыһылаһыга уонна туттууга туһаныахха сөбө буолар. Ону таһынан ыйытылар пенсия анааһыныгар уонна төлөбүрүгэр, үлэлээбэт пенсионердарга сынньана баралларыгар проезд төлөбүрүгэр, былыргын алтынныыга күүһүгэр киирбит сана 56 №-дээх федеральнай сокуон, эбэтэр пенсия накопительная чааһыгар эбии төлөбүрүн тустарынан буоллулар.

Бэйэ информ.

Улуу Олонхо 10 сылынан

УЛУУС ОЛОНХОҤУТТАРА ТҮМСЭЛЛЭР

Быйылгы дьылга үктэнэн баран, улуус олонхонон интериригээччилэрин бастакы түмсүүлэрэ буолан ааста. Маныаха кыратыттан улаханыгар дылы бэрт элбэх толорооччу кыттыны ылбыта биһигини үөртэ.

«Туллукчаана» оҕо саадын иитиллээччигэ 6 саастаах Владик Баишев олонхонон чоргуубутун биһирээтибит. Таһаһын-сабын детсад коллектива тэрийэн, дьин-чахчы бухатыыр көрүһүнэн киллэрбиттэр кэрэхсэnnэ. Маныаха иитээчи Марфа Прокопьевна Петрова элбэхтик түбүгүрбүт, сүүрбүт-көппүт. Ыччаттары кыра саастарыттан олонхоҕо уһуйуу үчүгэйтэн атыны аҕалбата биллэр.

Бу түмсүүгэ Хатырыктан культура дьыттин директора В.В. Игнатьев, Нам орто оскуолатын 6-с кылааһын үөрэнээччигэ Петя Попов, эмиэ республика таһымыгар олонхоһутунан биллэн-көстөн эрэр 1 Хомустаахтан үөрэнээччи Яна Аргунова, Партизантан олонхонон үлүһүйээччи, норуот ырыаһыта Д.И. Кривошапкин о.д.а. толоруулар кизгник кэжрэхсэnnилэр.

Партизан олохтооҕо Владимир Жирков «Аптамабыл аттаах Уолан Бэрдэ Суоппар» диэн олонхону суруйда. Кини бу айымньытын Дьокускайга «Арчы» дьыттигэр ытыллыбыт олонхоһуттар конкурстарыгар иһитиннэрбит. Уноуоха дьүүлүүр сүбэ тыла-өһө үчүгэй тынан баран сырдык уонна хараҥа күүстэр охсунууларын көрдөрүүтэ суох диэн бэлиэтэбэттэрэ. Итини кини ылын сагалыы чочуйда. Аппааныттан сылдыар Т.И. Евсеева «Эрчимэн Бэргэн» олонхону толорбута кэрэхсэnnэ. Маны тэнэ Маймаҕа кулуубун үлэһитэ Дина

Обутова эһэтин Д.Н. Слепцов «Көтөр Мүлгүн» олонхотун толорбута хайбана. Нам олохтооҕо Семен Алексеев «Ньургун Боотуртан» быһа тардыта, 1 Хомустаахтан сылдыар М.М. Кривошапкин «Дьырылытта кыыс бухатыыр» олонхотуттан быһа тутуута, эмиэ ити дойдун олохтооҕо Яна Орлова «Туйаарыма Куо» оруолун толоруута биһирэnnилэр.

Модуттан сылдыар Е.А. Кутукова оскуола 4 үөрэнээччин бэлэмнэнэ аҕалыт. Оҕолор олонхоҕо, тойукка төһө да үөрэммэтэхтэрин иһин сыһаннаахтара билиннэ, онон кэлэр өттүгэр бу оҕолору харах далыттан таһаарбакка кэтээн көрөн дьарыктыырга сүбэ оҥоһулунна.

Улууска тойуксугуттан, чабырбаһытынан кизгник биллибит Е.М. Феофанов бэтиэхэлээх хоһооннору ааҕан биһирэnnэ. Кини нэһилиэгин иһигэр тэриллибит «Иэйии» айар түмсүү биір актыбынай кыттааччыта.

Кэлэр өттүгэр Василий Попов-Боchoо 100 сааһа туолуутунан сибээс-тээх дыаһаллар барыахтаахтар, аны сайын Уус-Алдан Бороҕонугар Олонхореспубликатааҕы ыһыаҕа ыытыллыахтаах, Бүлүүгэ ыытыллыахтаах Манчаары оонньуулар эмиэ олонхото суох табыллыбат буолуохтаахтар, онон итигэр барыларыгар хайдах эмэ тынан кыттыыны ыларга диэн сыал-сорук туруоруннубут. Улууспут иһигэр манньк олонхону кэрэхсээччилэри түмэр дыаһаны муус устарга ытарга былааннаатыбыт.

К.Н. ТИХОНОВ,
норуот ырыаһыта, ветераннар
улуустааҕы сбиэттэрин төрүт
культураны сайыннарыыга
эппиэттээх

Спорт — дьулуур, спорт — тулуур

КЫАЙЫЛААХ — ГЕРА

Оҕо туох-ханньк иннинэ тула-лыыр эйгэни үөрэтэн биллэх тустаах. Итиннэ олоһуран эт-хаан сайдытыгар илтиигэ, оҕо аан маннай сахалыы оонньууну, хамсаныыны, дьарыгы, спорт националь а л ь н а й көрүҥнэрин биллэр, сатыыр буола үөрэниэхтээх. Бу сылга - с о р у к к а олоһуран улуустаары үөрэх управлениета сылаайы иитэр-үөрэтэр хайысхалаах, саха национальнай үгэстэригэр тэрээһин үлэлэри ыттар. Ол курдук спортивнай хайысхаҕа Е.С. Охлопков аатынан ытытылар күрэхтэһини Хамаҕатта орто оскуолатын тэрээһининэн хапсаҕайга, атах оонньуутугар, тутум эргииргэ, наартаны ойууга, Хатын Арыы оскуолатыгар «Эрэл» физкультурнай комплекс нормативтарыгар икки бөлөһүнэн, үөрэнээччилэр сайынны спартакиадаларыгар уонна Нам 2 нүөмэрдээх оскуолатыгар республикатааҕы балаһыанньага олоһуран «Өбүгэ оонньуута» ыытыллар.

Быйылгы үөрэх дьылыгар «Өбүгэ оонньуута» ахсынныыга былаан быһыытынан тэрээһиннээхтик барбыта. Күрэхтэһиигэ барыта 11 үрүн уоланнар инники тахсар иһин илин-кэлин түһүспүттэрэ. Тыҥааһыннаах киірсиллэр кэnnилэриттэн уопсай түмүккэ Нам 1 нүөмэрдээх оскуолатын 11-с кылааһын үөрэнээччигэ Гера Соловьев кыайылааһынан буолбута уонна Нам улууһун аатын көмүскүүр чыска тиксибитэ. Алгыс төгүлүн ыгытыллыыт республикатааҕы «Өбүгэ оонньуута» тохсунньу бүтэһигэр Б. Манчаары аатынан «Модун» национальнай спорт көрүҥнэрин киинигэр буолан ааста. Күрэхтэһиигэ улуустар кыайылаахтара, 16 уол 6 түһүмэххэ күрөс былдьастылар.

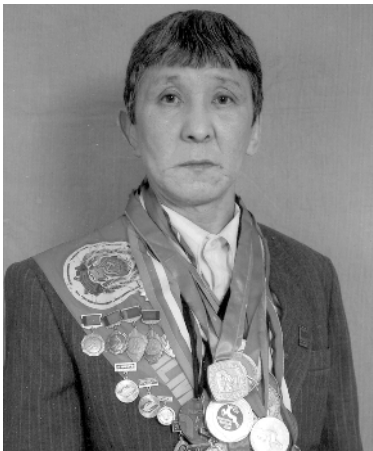
Күрэхтэһиини үөрүүлээхтик аһы кэnnиттэн оҕо саңарар доһурун сайыннарар сыаллаах бэйэни биһилиннэригиттэн саҕаланна. Сахалыы таңастаах уолаттар хантан хааннаахтарын, кимтэн килиннээхтэрин биір-биір тахсан биһилиннэрдилэр. Ким хайдах бэлэмнэнэн кэл-

битинэн, туох талааннааһынан хо-мустаан, үгкүүлээн, олонхоһоон,

тойуктаан көрдөрдүлэр. Биһиги алгыска көмө оҥостон Бөтүн кулуубун директорын И.А. Уваровскайы илдьэ киірбиппит. Алгысчыппыт аал уоту оттон, алаадылаах кымыһынан күндүлээн, алгыстаах уолбутугар Гераҕа улахан түһүлгэ ситиһини баҕарда. Алгыс ылан улууспут символа кубалары үгкүүлэтэн, арыалдьыт оҥостон бэйэтин лоп-бааччы биһилиннэрдэ. Бастакы түһүмэхтэн тирэх ылан мүйө тардыһыыга бастаан, атын түһүмэхтэргэ биір тэҥни кыттан уопсай түмүккэ бастакы миэстэни ылла. Тэрийэр комиссия уонна судьуйалар сылан сыл уопутуран өбүгэ оонньууларын кыттааччылар таһымнара үрдээн иһэрин бэлиэтээтилэр. Соловьев Гера бу кыайытынан национальнай бырайыагынан талааннаах оҕолору өйүүү гранна түһэрилиннэ. Нам 1 нүөмэрдээх оскуолатын физическэй культураҕа учууталлара Л.В. Шелковников, А.М. Софронов үөрэтэр-эрчийэр үөрэнээччилэригэр Гераҕа спорт национальнай көрүҥнэригэр дьарыктанар интериһи үөскэппиттэрин, үөрэнэр эрчиллэр дьарыктарын былааннаахтык ыыштытарын бэлиэтиир наада. Алгысчыппытыгар И.А. Уваровскайга күүс-көмө буолбутугар, сахалыы таңаһы уларсыбыт Намнааҕы педколледж салалтатыгар, Хамаҕатта оскуолатын учууталыгар М.А. Мухинаҕа үөрэх управлениетин аатыттан махталбытын тиэрдэбит.

К.М. ШЕЛКОВНИКОВА,
үөрэх управлениетин физическэй культураҕа уонна спортка
методист-инструктора

Олунньу 8 күнүгэр Модут нэһилиэгэр көнүл түстүүгэ эдэрдэргэ Нам улууһун ааһас турнира үтүө тэрээһиннээхтик ыытыллан ааста. Бу турнир биллиилээх тустуук, көнүл түстүү оскуолатын олохтоох филиалын иитиллээччилэрин киэн эйгэҕэ уһуйан таһаарбыт тренер, ССРС спордун норуоттар икки ардыларынааҕы кылаастаах маастара, СР үөрэҕириитин туйгуна Егор Николаевич Алексеев үйэ аңардаах үбүлүүйүгэр ананна.

Манньк чаҕылхай хапсыһылары, этэргэ дылы, олох үөһүгэр сылдыар, бүгүҥнү күҥнэ дэгиттэр сайдыылаах, чэгиэн-чэбдик саңа көлүөнэ тахсылаахтык тустарын киһи астына уонна дуоһуяа көрөр. Модут нэһилиэгин спортивнай саалатыгар тобус-толору мугутбут дьон иннилэригэр 90-тан тахса тустуук, бары дараны «мин» дэспит, күүстээх быһыылаах-таһаалаах эдэркээн уолаттар, Чурапчы, Уус-Алдан, Дьокускай 3 №-дээх ОСО, СГУ, ОЭУ (олимпийскай резервэ училищета) инники эрэллэрэ көбүүгэр тахсан күөн көрүстүлэр. Турнир кылаабынай судьуйатынан А.Е. Мостяхов, секретарынан И.С. Кочкин илээн-саҕалаан үрдүк таһымнаахтык ыыттылар, оттон биллиилээх спортивнай суруналыыс, комментатор Александр Васильев-Көрдүгэн күүрүүлээх күөнүн көбүлээн сиһилии кэпсээн көрөөччүлэри сэргэхситтэ. Биллэн турар, уопсай тэрээһинигэр «Модут нэһилиэгэ» МТ баһылыга В.В. Осипов уонна кини солбуйааччыта Н.Г. Сокольников

1 Хомустаах оскуолата ВETERАННАР — ЭДЭРДЭРГЭ

Быйыл тохсунньуга РФ үөрэҕин туйгуна, СР үөрэҕин үтүөлээх үлэһитэ, педагогической үлэ ветерана Иван Семенович Гаврильев төрөөбүтэ 80 сылыгар аналлаах «Ветераны-молодым» акция чэрчитинэн 1 Хомустаах орто оскуолатыгар аһаҕас уроук, кылаас чааһа, ахтыы кизһэтэ буолан аастылар.

Ахсыс кылаастарга «Живо в памяти...» диэн темаҕа улуу нуучча тылыгар аһаҕас уроугу СР үөрэҕин туйгуна, педагогической үлэ ветерана Ф.Я. Федотова бэрт интэриэһинэйдик ыытта. Федора Яковлевна И.С. Гаврильевы кытта алтыспыт кэмнэрин кэпсээтэ. Биһиги умсугуйан олорон иһиттибит, уроукка көхтөөхтүк кытынныбыт. Бу уроуктан үгүһү биллибит, элбэххэ үөрэннибит. Уроукка оскуола эдэр учууталлара кыт-

тыбыттар кэрэхсэбиллээх. Интэриэһинэй тэрээһини нуучча тылын учуутала Мария Герасимовна Конникова, математика учуутала Мария Константиновна Баишева тэрийэн ыыттылар.

* * *

Үһүс чиэспэрбит саҕаланаатын, оскуола «Сирдьит» парламенын президенин быыбара буолла. Барыта 4 кандидат: Стручков Петья, Федорова Лера, Колесов Афоня, Иванова Наташа баара. Кинилэр үөрэнээччилэргэ программаларын, агитационнай үлэни ыыттылар. Быыбар түмүгүнэн 32 куолаһы ылан 10-с кылаас үөрэнээччитэ Федорова Лера парламент президенинэн талылынна.

Дуня ОЛЕСОВА, 8 «а» кылаас үөрэнээччитэ

ЧУЛУУ ДЬОН ХОЛОБУРУНАН

Ааспыт ыйга нэһилиэк бастакы мецената Афанасий Азаров аатын сүгэр 5 кылаас сүрэхтэниитэ буолан ааста (хаартыскаҕа). Бу тэрээһин туһунан кылаас старостата Иван Охлопков манньк кэпсир.

— Кылаас салайааччыта Алена Алексеевна Томская, бэтэрээн учуутал Марфа Гаврильевна Степанова көбүлээһиннэринэн Афанасий Азаров удьуордарын олобун, үлэтин үөрэтэр кылаас буоллут. Үөрэхпитигэр баака эпипиттиргэ дьулуһан кыһаллаһыт. Мин меценат туһунан матырыйаал хомуйан бастакы тэттик кинигэ бөлөмнөүтүм. Иккис кинигэни 1924 с. Намна пионерской хамсааһынын тэрийсипт, А. Азаров сизэ Евдокия Дмитриевна Азарова туһунан бастын үөрэнээччи Тимур Жирков, онтон үһүс кинигэни эмиэ Азаров сизэ СР автономия-

тын турууласпыт дьонтон биридэстэрэ М.Д. Азаров туһунан Айыына Петрова чинчийэн, үөрэтэн, бөлөмнөн таһаардылар.

Оҕолор учууталлара Алена Алексеевна аҕа уустарын уонна түөлбө бастын дьонун холобурдарыгар иитиллэн, үөрэҕи, билиини өрө тутар, дойдularын, норуоттарын таптыыр эрэ буолбакка, тупса-сайда турарыгар кыһаллар туһалаах дьон буола үүнүөхтэрэ диэн үөрэнээччилэригэр эрэнэр.

Бу бэлиэ күнгэ Охлопков Вания, Петрова Ай-

ыына «Учуутал биһирэбил» стипендияны туттулар.

Кыһыл-Сыырдаабы Покров тангаратын, церковнай-приходской оскуоланы туттарбыт, нэһилиэк бастакы мецената Афанасий Азаров аатынан

кылаас үөрэҕинэн, үлэтинэн атыттарга холобура буоллун диэн 1954 с. Хамаҕаттаҕа «Төлөннөөх сүрэхтэр» пионерской тэрилтэни тэрийсипт Учууталлар учууталлара, РФ үөрэҕириитин туйгуна, педагогической үлэ ветерана А.Д. Дмитриева алгыс тылын эттэ.

ДА. ПАВЛОВА,
саха тылын, литературатын учуутала

ДЬОБУР ОСКУОЛАТЫГАР

Кыһынҕы сынньалаҥмытыгар Колесов Афоня уонна мин СГУ «Дьобур» кыһынҕы оскуолатыгар үөрэммишпит. Манна барыта сүүстэн тахса оҕо дьарыктанна. Бары да эйэлээх, үөрэххэ, билиигэ-көрүүгэ интэриэстээх оҕолор мустан, бириэмэбинин бэрт интэриэһинэйдик атаардыбыт. Учууталларбыт бу кылгас кэм иһигэр биһигини элбэххэ үөрэттилэр, үгүһү быһааран, кэпсээн, ардыгар, оонньоотон ыллылар.

Күн аайы арыстыгы уроукка үөрэннибит. Онно үксүгэр араас ыйытыларга хо-

руйдуубут, тест толордубут. Уруоктар бары бэрт сэргэхтик, интэриэһинэйдик ыытылыннылар. Хас уроук ахсын билбэппитин биллибит, истибэтэхпитин иһиттибит.

Мин гуманитарнай хайысханан саха тылын, литературатын, английской тылы, историйаны, төрүт культураны, нуучча тылын үөрэттим. Оскуоланы олус сөбүлэстим. Элбэххэ үөрэнэн, үгүс довордонон кэллим.

Сахайаана ЛУКАВИНА, 8 «а» кылаас үөрэнээччитэ

АЙАР ИЭЙИИГЭ КУУСТАРАН...

(Салбан оскуолата)

ЫЙДАНЛААХ КИЭНЭ

Кыһын кэлэн тыа хаарынан бүрүлүннэ. Ойуур иһигэр кири-дэххэ, чөнгөхтөр муус-манган бэргэһэлэрин кэппиттэр, оон-манан куттас куюбах сүүрэкэлээбит, ойуур кутуйахтарын суола хаарга ойуу буолан дьэрэкээһинэ сытар. Киэһэ харанҕа ый тахсан халлааны, сири сырдатара дыкти, кэрэ буолар. Арыт киэһэ тыал хаары өрө ыттыан таһаарар, арыт ый дьизэлэнэн ыраахтан ыгырар-угуйар. Ыйданалаах киэһэни олус да сөбүлүүбүн...

Павел ПРОТОПОВ,
6-с кылаас

АЛААҤЫМ КЭРЭ КӨСТҮҮТЭ

Киэн-куон алаас барахсан ыраахтан көстөр. Ыраах-ыраах хойуу тыа саһаран, хагдарыйан турар. Сахабыт сиригэр күһүн эрдэ кэлэр буолан, көтөрдөр эрдэ собуруу дойдуга көтөллөр.

Бу отчут алааһа. Кини сайын устата кыстыыр отун оттуур. Сынньалан бириэмэтигэр саатын сүкпүтүнэн чугас күөлгэ кустуу кириэр. Арыт сир аһын хомуйар, ходуһатын ыраастыыр.

Күһүнгү халлаан ыраас, сибизһэй салгынаах. Онтон күммүт күнтэн-күн мичээрин суоһа мөлтөөтөр-мөлтүүр... Ыраах турар хатыгнар тыал түстэҕинэ намыһыннык хамсанан долгулдуйаллар уонна оругуу сэбирдэхтэрин ыһаллар.

Маша ЫЛАХОВА,
6-с кылаас

ТУРААХ ХАЙДАХ ХАРА БУОЛБУТАЙ?!

(Остуоруйа)

кэ дылылар. Хата, били атаһа тулук барахсаны аара суолга көрүстэ. Тулук доҕорун ыалдьыттата ыгырда. Чэй өрүнэн, күстөнэн аһаары олодохторуна, тулук астаах иһитин оһох иһиттэн кыйан таһаарбата уонна: «Манан тураах, ити оһох иһиттэн астаах иһиппит таһааран кулу эрэ», — диэн көрдөстө. Тураах тэҥнэһиэ дуо? Аллар атаһын көрдөһүүтүн толороругар

эрэ тийидэ. Тулук доҕорун кэтэһэн турбахтаата, сотору буолаат тураах тахсан кэллэ. Соһуйуон иһин, били муус-манган тураахпыт хаһара буолан таҕыста. Тураах төһө да көстөр дьүһүнэ уларыйдар, тулуктуун доҕордуу сыһыаннара уларыйбатах. Дьэ, онтон ыла тураах хара буолбута үһү.

Сайна ГАБЫШЕВА,
6-с кылаас

БИЛИИГЭ КӨБҮЛҮҮР ТЭРЭЭНИН

Биһиги оскуолабытыгар физика, химия курдук уустук предметтэри диринник үөрэтэргэ, интэриэһиргээн дьарыктанарга үөрэнээччилэри көбүлүүр араас тэрээһиннэр ыытылаллар. Олортон биридэстэринэн «Физическая лаборатория» диэн күрэһи ааттыам этэ. Тэрээһини физика учуутала Татьяна Дмитриевна Горохова тэрийдэ. Манна 5-8 кылаас үөрэнээччилэрэ бөлөбүн уонна биридэһэн кытыннылар. Эрдэ соруудахаммытынан оҕолор анал кинигэттэн, сурунаалтан, хаһыаттан булбут уопуттарын дьүүлүүр сүбэҕэ онорон көрдөрдүлэр. Кыараҕас физика кабинетыгар кыттар да, көрөр да оҕолуун бэрт элбэх киһи мустубута сонун күрэһи сэнээрбиттэрин көрдөрдө. Мин тус бэйэм уопут онорору сэргиир буоламмын, саарбахтыы барбаккабын кыттыбытым.

Лабораториябытыгар Азарова Айылыла (5 кыл.) «Как удерживать воду?», Борисова Айза, Аммосова Лида, Пестрякова Айыына (5 кыл.) «Йицо в воде», Новгородов Дима (5

кыл.) «Извержение вулкана», Нелтанов Миша (5 кыл.), Саввинов Коля, Местников Дима (7 кыл.) «Как надуть шарик?», мин «Как придать иголке прочность толстого гвоздя?», Васильев Женя (8 кыл.) «Образование вакуума», Григорьев Коля, Олесова Вика (8 кыл.) «Опыт с размерами и формой» диэн уопуттары көрдөрдүбүт.

Түмүккэ маннайгы миэстэни 5-с кылаас үөрэнээччитэ Новгородов Дима, иккиһи Васильев Женя (8 кыл.), үсүһү 5-с кылаас кыргытара А. Борисова, Л. Аммосова, А. Пестрякова ылыллар.

Тэрээһини кыттааччылардыын да, көрөөччүлэрдийн олус астынныбыт. Ылбыт билиибитин эбии чинэтибит, кыра кылаастар өссө да үөрэтэ иликтэрин биллилэр. Бары физика сокуоннарын билэ охсорго дьулуһар санаалаах тарҕастыбыт.

Настя БЕРЕЖНЕВА, 8 кылаас, ХСФО, «Репортер» түмсүү

Арбын оскуолата ҮЛЭ, ҮӨРЭХ, ТАЛААН ТУҤУГАР

Саҥа 2008-2009 үөрэх дылыгар Арбын орто оскуолатыгар капиталнай өрөмүөн ыытыллан, оскуола үлэһиттэрэ, учууталлара элбэх үлэни көрүстүлэр. Бу өрөмүөнү ыыттарга улууспут дьаһалтата сааскы халаан уутун ороскуотунааҕан суоттаан тустаах тэрилтэлэргэ туруорсан улахан үлэ ыытылынна. Өскөтүн урукку сылларга халаан уутун кэнииттэн манньк үлэ биһиги нэһилиэккэ ыытыллыбатаһын ыйан туран, улууспут, нэһилиэкпит дьаһалталаарыгар биһиги, бу халаан ууттуттан эмсэҕэлээбиттэр, аан бастаан туһанаарытын ситиспиттэригэр улахан махталбытын биллэрэбит. Ол курдук оскуолабыт таһа бүрүлүннэ, улахан корпус муостата, акылаата уларыйда, ититиллэр системата көннөрүлүннэ. Ис-тас үлэтин, кырааскалааһын, ыраастааһын оскуола коллектива бүтэрэн үөрэхпит күнүн балаҕаныһын 22 күнүттэн саҕалаатыбыт.

Быйыл маннайгы кылааска үс оҕо үөрэнэ киирдэ. Оскуоланы быйыл 7 үөрэнээччи бүтэриэҕэ. Кылаас таһынан үлэ былаан ыһыгытын ыытыллар, ол курдук Республика күнүгэр аналлаах кылаас чаастара, үөрүүлээх линейка, сүүрүү күнэ ыытыллан үөрэнээччилэр 100 % кытыннылар. Учутал күнүн үөрэнээччилэр бары учком салалтатынан бэлэмнээн ыыттылар. Кыр-дьяастарга аналлаах декада биллэриллэн, кылаастарынан үлэ көхтөөхтүк барда. Нэһилиэк кырдыаастара Е.П. Колесоваҕа, А.И. Соловьеваҕа, М.Е. Дьяконоваҕа, М.Ф. Бугаеваҕа үрдүк кылаас оҕолоро маннайгынан көмөнү онордулар.

Үөрэх сылын бастакы чиэспэрин түмүгүнэн 8 кылаас үөрэнээччитэ Потапов Вания отличник, 11 үөрэнээччи ударник буоллулар, үөрэҕи ситиһи 100%, хаачыстыба 42 %. Иккис чиэспэргэ кылаас салайааччыларыгар методической холбоһук нэдиэлэтэ биллэриллибитэ. Нэдиэлэ устата Дьиз кэргэн сылыгар аналлаах кылаас чаастара ыытыллыбыттар. Манна үөрэнээччилэр, төрөппүттэр олус көхтөөхтүк кыттыбыттар. Ол курдук талааны арыыйы: чабырдах, сценка, ырыа, үгүсү көрдөрөн дьүүлүүр сүбэ, көрөөччүлэр биһирэбиллэрин ылыллар.

Үөрэнээччилэр түөлбөлөрүнэн ыытыллар тэрээһиннэргэ 100 % кытыннылар. Улуустаагы «Хотугу сулус» конкурса Гоша Жирков, Лена Федоров «Дуораан» дуэт аатынан киирсэн дипло-

мант аатын ылыллар (салайааччы Ф.А. Соловьев). Саҥа дылы көрсө Морус оҕонньор бирийиһигэр остуол тенниһигэр күрэхтэһии ыытылынна. Уолаттарга бастакы миэстэни С. Иванов, иккиһи С. Попов, үһүс миэстэни А. Попов ылыллар. Күрэхтэһини төрөппүт В.В. Иванов илээн-саҕалаан ыытта. Кини, улуус хас да төгүллээх чемпиона, бэйэтин анал бирийин Батый Бугаева туттарда. Василий Васильевич бу күрэхтэһини иккис сылын тэрийэн төрөппүттэр махталларын ылла.

Үөрэх иккис чиэспэрин түмүгүнэн үөрэнээччилэр 100 %, үөрэх хаачыстыбата 57,5 % ситиһилиннэ. Оскуола үрдүнэн 4 оҕо отличник, 19 оҕо ударник буоллулар. Улууска ыытыллыбыт олимпиадаларга ситиһилээхтик кытынныбыт. Ол курдук саха тылыгар 11 кылаас үөрэнээччитэ М. Исакова үһүс миэстэни ылла (учуутал В.С. Колесова).

Саҥа дылылаабы биэчэргэ үүммүт Обус сылыгар төрөөбүт 5-с кылаас үөрэнээччилэрин чиэстэһин буолла. Ити курдук саҥа үөрэх дылыгар итэр-үөрэтэр үлэбит хас биридди үөрэнээччи үс сайдар суолун тутуһан: үлэ, үөрэх, талаан хайысхатынан сайыннаар сыллаах общественность, төрөппүт, оскуола былааннаах үлэни ыытабыт.

А.В. СЫРОВАТСКАЯ,
оскуола организатора

Балаһаны бэлэмнээтэ Л. УВАРОВСКАЯ

Үүммүт XXI үйэ кыяхтаах күүһүрэр, мөлтөх эстэр үйэтэ буоларын олох көрдөрөн эрэр. Кыаммат омук 2-3 көлүөнэнэн кута-сүрэ тостон, сүтэр-симэлийэр кутталга сылдьар. Төһө да кэнники кэмнэргэ сахалар аар-саарга биллибиппит, республиканын иһин, биһиэхэ манньк куттал баарын биллэрбиппит, аҕыйаах ахсааннаах омук эстэр кутталлаах, аҕыйаах ахсааннаах омукка кирсэр. Оттон биһиги ахсааммыт, барыллааһын быһыытынан, 444 эрэ тыһыынча! Омук сайдытыгар төрөөбүт тыл, төрүт итэҕэл, дойду тынына биэ тирэхтэринэн буолаллар. Бу үс тирэхтэн саамай тутуахтарынан буолар ийэ тыл, тоҕо диэтэххэ, тыл диэн өй үлэтин салайар, толкуй түмүгүн онорор кыах буолар. Дьэ, ол иһин биһиги ахсаан өттүнэн эбиллэрбит, төрөөбүт тылбытын харыстырыбыт наада. Бу барыта биһигиттэн бэйэбиттэн тутулуктаах. ЮНЕСКО генеральной директора Коитиро Мацуура: «Хас биирдии омук бэйэтин ийэ тыла уонна төрөөбүт тылынан этэр өйө-санаата, толкуйа көнөҕүсү ыччатыгар хаалларар сүдү баайа, нэһилиэстибэтэ буолар», — диэн этиитэ уот харахха этэр, хайа да киһи итини мөккүһүн табыллыбат.

Биллэрин курдук, биһиги республикабытыгар төрөөбүт тыл күнүн олунньу 13 күнүгэр 1996 сылтан бэлиэтиир буолбуппут. Аҕыйаах ахсааннаах омук тылын өйөөһүнгэ бу саамай сөптөөх уонна көдүүстээх хардыы буоларын бигэргэтэн, ЮНЕСКО көбүлээһининэн, 2000 сылтан олунньу 21 күнэ аан дойдуга Төрөөбүт тыл күнүнэн биллэриллбитэ. Бу төрөөбүт тыл омугуттан, норуот ахсааньттан тутулуга суох сүдү суолталааһын бэлиэтинэн уонна мэкитэтинэн буолар.

Хаһан да буоларын курдук, учууталлар дьон-норуот оловор быһаччы дьайар оруолу ыаллар, ол иһин биһиги үөрэхпит кыһага бэйэбит омукпут сайдыы суолун тутуһарыгар көх-нэм буолара, онно ис санаатыттан ылсыһан үлэлэххэрэ олох ирдэбилинэн буолла. Манньк санаанан салайтаран биһиги колледжытыгар ба-

эрэ бардахпытна бэйэбит-бэйэбитигэр бүтүн хаалыахпытын сөп. Ол иһин аныгы сайдыылаах киһи сахалыы, нууччалыы ыраастык саһара үөрэниэхтээх дии саныбын.

Охлопков Андрей:

— Мин кыһаа, киһи бэйэтин санаатын атын дьонго тириэрдэригэр бэйэтигэр эрэллээх буолуохтаах, ол инниттэн киһи нууччалыы буоллун, сахалыы буоллун элбэҕи ааҕыахтаах. Төһөнөн элбэҕи ааҕарын да, соччонон искэр ырытар, дьон санаатын тэнниир, анаарар дьобуруун сайдар, ол кэннэ тус бэйэҥ эрэ саныыр санааланаһын, туспа толкуйдаах буолуһун уонна ону атын дьону кытта үллэстиих санаан кэлэр. Манньк буоллаахха, киһи саһатын кыра дефектэрэ мэхэй, таһаҕас буолбаттар. Холобура, Ленин сорох дорҕоону чуолкайа суох саһара да, араатар быһыытынан олус күүстээх этэ, кинини тыһыынчанан киһи олус сэргээн истэрэ биллэр. Сорох дьон маны билбэттэр, ол иһин дьонго бэйэлэрин санааларын этэ үөрэммэттэр, тутуналлар, кыбысталлар, итинник ғынан сайдыбакка хаалаллар.

Стручкова Анна:

— Мин Верхоянскыйтан сылдьабын, нууччалар ортолоругар улааппытым, нууччалыы үөрэммитим. Кэлин оскуолаҕа саха тылын үөрэтэр буолбуттара да, биһиги хапсыбакка хаалбыппыт. Онон саха эрэри сахалыы үчүгэйдик билбэт, элбэх тылы өйдөөбөт оҕолору мин өйдүүбүн, онно киһилэр буруйдаара суох дии саныбын. Ол эрэри саха киһитэ сахалыы билэ саты-

Олунньу 12-13 кк. биир дойдулаахпыт СГУ профессора, САССР үтүөлээх тренерэ, ССРС спордун маастара, көңүл тустууга, самбоҕа, сладоҕа аан дойду маастардарын чемпионатын чемпиона, призера энтузиаст спортсмен Алексеев Николай Кириллович бирийиһигэр обургу уолаттарга көңүл тустууга 15-с республикатаағы турнир буолан ааспыта.

Манна Хаҥаластан (Дьөппөн, ДЮСШ), Горнайтан, Хаҥтастан, Дьокуускайтан (ДЮСШ-3, кадетский оскуола-интернат) уонна Нам, Хатырык, Бөтүг, Модут Партизан нэһиликтэриттэн барыта сүүстэн тахса бөөс күөн көрүстэ. 1995-1997 сс. төрүөх уолаттар уон бири аһааһынга туһуннулар. Турнир кылаабынай судьуйатынан норуоттар икки ардыла-

Спорт — дьулдуур спорт — тулуур

ПРОФЕССОР ТУРНИРЫТАР

рынаағы категориялаах судьуйа С.С. Чердонов, сэкэрэтээр П.Ф. Данилов буоллун.

Саамай элбэх 31 бөөс, буоларын курдук, улус п у т т а н күрэхтэстэ.

Тыһааһынаах киирсии кэнниттэн 26 кг Эрэл Винокуров (Нам), 28 кг Вася Ярков (Хаҥалас), 30 кг Айсен Ксенофонов (Хаҥалас), 32 кг Ганя Карамзин (Хаҥалас), 35 кг Владик Ефимов (Хаҥалас), 38 кг Вания Ефремов (Горнай), 42 кг Тускул Ата-сытов (Хаҥалас), 46 кг Вания Барашков (ДЮСШ-3), 50 кг Вася Иванов (ДЮСШ-3), 55 кг Айаал Сивцев (Нам), 55 кг үөһэ Витя Тимофеев (Нам) чемпион үрдүк аатын сүктүлэр. Көрөргүт курдук, уон бири аһааһынтан биһиги хаҥалас эдэр бөөс төрө маннайгыга тахсыбыттар, онон Тыгын сизгэтэрэ хаардыы хаампыттар диэххэ сөп. Бэйэбит уолаттарбыт көрдөрүүлэрэ куһаҕана суох. Ол курдук, иккис миэстэни Дмитрийев Ганя (28 кг, Партизан), Никитин Афоня (30 кг, Модут), Пестряков Алеша (32 кг, Модут), Оконешиников Ян (35 кг, Хатырык), Парников Айсен (50 кг, Нам), үһүс миэстэни Леонтьев Сеня (28 кг, Модут), Каримов Андрей (46 кг, Модут), Габышев Коля (50 кг, Нам) ыланнар призердаатылар.

Бэлэмнээтэ Л.УВАРОВСКАЯ

КИМНЭЭХ БАСТААТЫЛАР?

Олунньу 7 күнүгэр оскуола үөрэнээччилэрин икки ардыларыгар нуучча дуобатыгар бастыыр иһин күрэхтэһии буолан ааста. Урут 4 бөлөһүнэн арахсар буоллаһтарына, быйыл 8 бөлөһүнэн арахсан оонньоотулар. Улуус 12 оскуолаларыттан барыта 80 оҕо улус чемпионун аатын ылар иһин кириистилэр. Саамай элбэх оонньоочуну Хатын Арыы (А.М. Матвеев), Модут (И.И. Васильев), Салбан (Ф.Д. Ушницкая, Ф.А. Протопопова) уонна урут хаһан да кыттыбатах Хамаҕатта саха-француз (К.К. Шелковников) оскуолалара туруордулар.

8-11 кылаас кыргыттарыгар Нам 1 №-дээх оскуолатын 10 кылааһын үөрэнээччитэ Гаврильева Ньургуйаана тоһустан тоһус очкону ылан саамай үрдүк көрдөрүүлээх чемпионунан буолла. Иккис миэстэни 6,5 очколаах саха-француз оскуолатын 8 кылааһын үөрэнээччитэ Касьянова Ньургуйаана, үһүс миэстэни 6 очколаах Нам 2 №-дээх оскуолатын 8 кылааһын үөрэнээччитэ Света Новгородова ыллылар. Үрдүкү кылаас уолаттарыгар Салбантан Рома Протопопов бастакы, Затонган Толя Бетюнский иккис, Салбантан Алеша Посельская үһүс буоллулар.

5-7 кылаас кыргыттарыгар Нам 1 №-дээх оскуолатын 5 кылааһын үөрэнээччитэ Сардаана Винокурова бастаата, иккиһи Намнаағы гимназия 6 кылааһын үөрэнээччитэ Сахайаана Гуляева, үсүһү Нам 1 №-дээх оскуолатын 6 кылааһын үөрэнээччитэ Яна Винокурова ыллылар. Уолаттарга гимназия 6 кылааһын үөрэнээччитэ Айтал Сивцев бастакы, Нам начальнай оскуолатын үһүс кылааһын үөрэнээччитэ Миша Посельский иккис, үһүс Нам 2 №-дээх оскуолатын 5 кылааһын үөрэнээччитэ Айынат Сивцев буоллулар.

3-4 кылаас кыргыттарыгар Модуттан Вера Иванова бастаата, Никольскайтан Дуна Тихонова иккис, Затонган Настя Софронова үһүс миэстэлэри ыллылар. Уолаттарга Хамаҕатта Андрей Полищиков 7 очколаах бастакы, эмиэ 7 очколаах Нам начальнай оскуолатын Коля Сидоров иккис, Хатын Арыы оскуолатын үөрэнээччитэ Айсен Местников буоллулар.

1-2 кылаас кыргыттарыгар 6 кыыс оонньообуттун бастакы миэстэни Модуттан Евстафьева Аня, иккиһи Никольскайтан Чабыева Лилиана, үһүс миэстэни Нам 2 №-дээх оскуолатын Айылаана Христофорова ыллылар. 8 уол оонньообуттун алтаһы очколаах Артем Федоров (Хамаҕатта), Антон Габышев (Нам 2 №-дээх оскуолатын) туһааннааһын бастакы уонна иккис, бизс очколаах Вася Эверстов (Никольская) үһүс миэстэлэри ыллылар.

Турнир түмүгүнэн гимназияттан Юлия Васильева иккис, Хамаҕатта саха-француз оскуолатын Валера Протопопов, Айсен Корнилов, Хамаҕатта орто оскуолатын Андрей Полищиков, Никольскайтан Коля Титов үһүс разряд нурмаларын толордулар.

Р.Н. ЕГОРОВА,

оҕо спортивной оскуолатын тренерэ

Бүгүн — Төрөөбүт тыл Норуоттар икки ардыларынаағы күнэ

ЫЧЧАТ ИЙЭ ТЫЛГА СЫҢЫАНА

лайда тэрээһиннэр ыытылаллар. Ол курдук, аҕыйаах хонуктаагыта Лингвистика нэдиэлэтэ буолан ааспыта. Онно хоһоон ааҕытын күрээҕэр элбэх оҕо хоһоону төрөөбүт тылынан ааҕаларын сөбүлүүллэрин көрдөрбүттэрэ, кыайылаарынан 2 «б» курс студена Александр Максимов тахсыбыта. Бу тэрээһингэ үлэһиттэр эмиз кыттыбыттарга хайгаллаах суол. Манна кыайылааһынан 2 N-дээх уопсай воспитателэ Никифорова Г.С. буолбута. Кини аҕата кыра эрдэхтэринэ олус үчүгэйдик остуоруйалыыра эбитэ үһү, ону оҕолор иилэ хаһан ылан бэйэлэрэ сценка туруораллар эбит. Итинтэн Галина Сергеевна билигин да өйүгэр тутта сылдьарын дьон истиитигэр таһаарбыта тэрээһини олус кизгэттэ, барыбытын сэргэхситтэ. «Эдэр ыччат XXI үйэҕэ» диэн темаҕа өйтөн суруйуу конкурсулар 2 «г» үөрэнээччитэ Оконешикова Анна кыайылааһынан ааттанна, иккис Егоммина Дарима (3 «а»), Потапова Мария (3 «а») буоллулар. Нэдиэлэ чэрчитинэн биир дойдулаахпыт, талааннаах поэт, тылбаасчыт, учуутал Таллан Бүрэ 100 сылыгар аһаммыт литературнай бизчэр буолбута. Онно кини аатын сүгэр Бөтүг орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ саха тылын уонна литературатын учуутала Матрена Дмитриевна Новгородова салалтатынан кэлэн ыалдыттарга, быйылгы үөрэх дьылыгар үлээҕи кирибит «Ситим дьыттигэр» хоһоон аахпыттар. Таллан Бүрэ олоһун кэпсээнин, айар үлэтин сырдалыттар. Маны таһынан 100 сылын туолбут сахабыт саарыныгар аһаллаах висторина тэриллбитэ. Онно 2 «а» курс үөрэнээччитэ Елена Заровняева бастаата. Манна даһатан эттэххэ, Елена былырынынныттан уопсайга да, колледжка да ыгытылар висториналарга наар инники күөҥнэ сылдьар, билиэн-көрүн баһалаах, олус кизн кругозордаах, ааһарын сөбүлүүр кыыс диэн бэлиэтиэкитин баһарабыт. Кроссворд таайытыгар 35 киһи кытынна, 2 «в», 3 «а» уонна 2 «а» группалартан элбэх оҕо кыттыбытын бэлиэтиэххэ наада. Сүбэлэһэн баран, комиссия быһаарыытынан, бу группалартан биирдии оҕону бэлиэтээбиппит. Лингвистика нэдиэлэтин түмүктүүр бизчэргэ 50 сааһын туолбут омук тылын учуутала Т.В. Румянцеваны чистээбиппит. Онно кини төрөөбүт тыл суолтатын бу курдук бэлиэтээн эппитэ: «Төрөөбүт тыл киһиэхэ суолтатын мин эппинэн-хааммынан билэбин, тоҕо диэтэххэ, мин колледжка үлэли кэлиэм иннинэ 14 сыл нуучча оскуолатыгар үлэлээбитим. Онно нууччалыы эйгэ буолан, сахалыы саһарын кыаллыбат этэ. Өскөтүн эн төрөөбүт тылынан санааһын эппэт буоллааххына, хайдах эрэ ис кутун тонгон хаалар эбит, ол да иһин этэн эрдэхтэрэ «тон нуучча» диэн. Мин хайдах эрэ бүтэйдий туоххаһыйар эгитим, бо-руонхам энин ыалдьара. Оттон колледжка кэлэн баран сахатыйдым, эйгэм уларыйда, быдан кэнгээтэ, төрөөбүт тыбынан ир-хоро кэпсэтэн тыным уһаата, доруобуйам тубуста».

Билигин студенттар Ийэ тылга сыһыаннаах санааларын кытта билсизэҕин:

Максимова Эмилия:

— Тыл диэн киһи сайдыытын, өйүн-санаатын кэрэһитэ буолар. Киһи санаатыттан, төһө суолталааһы саһарыттан, төһө тылы сөпкө туттарыттан бу киһи сайдыытын таһымын, ис эйгэтин баайын билиэххэ сөп. Саха киһитэ бэйэтин төрөөбүт тылын билиэхтээх, кинигэни, хаһыаты ааһыахтаах, ол эрэри конференцияларга, курсовой, дипломнай үлэни толорорго нууччалыы тыл ордук, тоҕо диэтэххэ, атын омуктар эн этэр санааһын билиэхтээхтэр, киһилэри кытта тэнгэ кэпсэтэр, быһаарсар, норуокка туһалааһы туруорсар буолуоххун наада. Наар сахалыы

актаах диэнгэ сөбүлэхэбин. Мин кыра эрдэхпиттэн төрөөбүт тылбынан үөрэммэтэх буоламмын, сахалыы ааһарбын ыарыҕатабын, өйдөөбөт тылларым наһаа элбэх буолаллар, устунан сылайан хаалабын, ол иһин ааһа сатаабаппын. Оҕону кыратыттан төрөөбүт тылынан саһарда үөрэтиэххэ наада, оччоҕо оҕо бэйэтин саха омуһабын диэн санаата күүстээх буолара буолуо, онуоха сөптөөх усулуобуйаны тэрийиэххэ наада.

Оконешиников Семен:

— Аня этиитигэр сөбүлэхэбин. Сорох төрөппүттэр оҕолорун нууччалыы үөрэттэрэ сатыыллар, саха тылын үөрэтэр наада-та суох дии саныыллар. Ол эрэри оннук буолуо суохтаах. Тыл сүттэ даһаны, биһиги омук быһыытынан сууралларбыт кэлэр. Ол иһин саха оҕото сахалыы саһарыахтаах, сахалыы таттаран хаһыаттары, кинигэлэри ааһыахтаах, оччобуна норуотугар чугас буолар, туох буола турарын сэргиир, саха ситиһиһлэннэбинэ үөрэр, саха аата ааттаннаһына кизн туттар буолар.

Малардырова Нюргуяна:

— Мин Тааттаттан сылдьабын. Билингги кэмгэ биһиги саһабыт олус дьадайда дии саныбын, эдэр дьон үксэ судургу эрэ тылынан мунҕрданабыт, уустаан-ураннаан саһардылар да, олук мунан хаалабыт, атын омук тылынан саһарыттарын курдук көрөбүт. Дьининэн, саха тыла олус баай буоларын билэбит эрэри, ону туһаммаппыт. Манньк хартыһынан оҕо олох кыратыттан туоратыахха сөп. Билигин олонхону шедевр быһыытынан билиммэттэрэ биллэр-көстөр уларыйыылары аһалыан сөп. Кыра оҕолор үчүгэй баһаытык саһараллар, туттан-хаптан көрдөрөллөр, туту саһараларын син биллэлэр быһылаах. Итинник салгыы бара турдаһына үчүгэй буолуо, биһиги төрөөбүт тылбыт баай диэн итэҕэйиэхпит, кизн туттуохпут этэ. Оттон билигин тылбыт үксэ эргэрэн, туттуллубат буолбут курдук көрөбүн, ону сөргүтүүххэ наада.

Николаева Кристина:

— Саха оҕото төрөөбүт тылын билэр эрэ буоллаһына, төрүт культуратын чугастык ылынар буолара саарбаҕа суох. Бу, мин санаабар, төрөппүттэн улахан тутулуктаах. Өскөтүн ийэ-аҕа төрөөбүт тыл суолтатын өйдүүр, төрөөбүт тылларын сэнээбэт буоллаһтарына, оҕо нууччалыы эрэ кинигэни талан аахпат буолар. Оҕо кинигэлэрэ, «Кэскил» хаһыат олус сиздэрэйдик оҕоһуллаллар, киһи эрэ хараҕа хатаныха курдук. Төрөппүт сахалыы хаһыакка суруйтарар буоллаһына, сахалыы биэриилэри сэнээрэн көрөр буоллаһына, оҕо ханна барый, ону барытын ылынан иһэр, үтүктэр, интэриэстээх буолар, саха тылын предметин ыарыҕаппат буолар, сыһыа төрөөбүт тылын таптыыр, харыстыыр, санаатын сөпкө сааһылаан саһарар буола улаатар.

П.Д. БАЙАНАЕВА,
НПК психолога

Понедельник, 23 февраля.
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 «Франц + Полина»
08.10 «ВДВ: Нет задач невыполнимых»
09.10 «Иго мое благо, и бремя мое легко». Пос. разговор с Патриархом Алексием II
10.10 Х/ф «ОФИЦЕРЫ»
12.20 «Олег Янковский. В главной роли»
13.20 Х/ф «Служили два товарища»
15.20 Праздничный концерт к Дню защитника Отечества
17.10 «Грозные ворота»
21.00 «Время»
21.20 Х/ф «Второе дыхание: На рубеже атаки»
23.20 «Оскар-2008». Фильм «Фальшивомонетчики» (S)
01.10 Х/ф «Розенштрассе»
03.20 Х/ф «Кодекс»

Вторник, 24 февраля.
05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ»
13.20 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «ОГОНЬ ЛЮБВИ»
16.10 «Давай поженимся!»
17.00 Федеральный судья
18.00 Вечерние Новости
18.20 «Пусть говорят»
19.10 «СЛЕД»
20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 «Время»
21.30 Т/с «Группа Zeta»
22.30 «Эмигранты. Путь домой»
23.30 Ночные новости
23.50 Церемония вручения наград американской киноакадемии «Оскар-2009». Передача из Лос-Анджелеса (S)
01.30 Гении и злодеи
02.00 «Найти Форрестера»
04.10 «Детективы» до 04.45

Среда, 25 февраля.
05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00 Новости

Понедельник, 23 февраля
11.00 Футбол.
13.00, 15.00, 18.30, 22.40, 03.10, 06.25 Вести-спорт
13.10 Волейбол.
14.30 Путь Дракона
15.10 Вести-спорт.
15.15 Зимняя Универсиада-2009
16.25 Баскетбол. НБА.
18.40, 01.15 Биатлон.
20.20, 08.20 Кудо.
22.55 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России.
03.30 Самый сильный человек.
04.30 Неделя спорта
05.35 Покер клуб
06.35 Баскетбол.

Вторник, 24 февраля
10.45 Футбол.
12.45, 15.00, 18.40, 23.45, 03.20 Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом
13.15, 13.55 Мультфильм
13.40 Мастер спорта
14.30 Футбол.
15.10 Зимняя Универсиада-2009
16.35 Баскетбол. НБА.
18.55 Лыжный спорт. Чемпионат мира. Спринт.
19.55, 03.45 Скоростной участок
20.25 Летопись спорта
20.55 Лыжный спорт. Чемпионат мира. Спринт.
22.40 Неделя спорта
23.50, 10.00 Автоспорт.
00.55 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России.
04.30 Футбол. Лига чемпионов. 1/8 финала.
06.45 Футбол. Лига чемпионов. 1/8 финала.
08.40 Футбол.
11.00 Лыжный спорт.

Среда, 25 февраля
12.00 Страна спортивная
12.45, 15.00, 18.40, 22.00, 03.50 Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом
13.15, 13.50 Мультфильм

09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ»
13.20 «Детективы»
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «ОГОНЬ ЛЮБВИ»
16.10 «Давай поженимся!»
17.00 Федеральный судья
18.00 Вечерние Новости
18.20 «Пусть говорят»
19.10 «СЛЕД»
20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 «Время»
21.30 Т/с «Группа Zeta»
22.30 «Зинаида Кириенко. Роковая красавица»
23.30 Ночные новости
23.50 «Тонкая красная линия»
02.50 Х/ф «Чужая игра»
04.20 «Детективы» до 04.55

Четверг, 26 февраля.
05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ»
13.20 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «ОГОНЬ ЛЮБВИ»
16.10 «Давай поженимся!»
17.00 Федеральный судья
18.00 Вечерние Новости
18.20 «Пусть говорят»
19.10 «СЛЕД»
20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 «Время»
21.30 Т/с «Группа Zeta»
22.30 «Человек и закон»
23.30 Ночные новости
23.50 Судите сами с Максимом Шевченко
00.40 Х/ф «Буч Кэссиди и Санденс Кид»
02.50 Х/ф «Гром и Молния»
04.20 «Детективы» до 04.55

Пятница, 27 февраля.
05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ»
13.20 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Т/с «ОГОНЬ ЛЮБВИ»
16.10 «Давай поженимся!»
17.00 Федеральный судья
18.00 Вечерние Новости
18.20 «Пусть говорят»
19.00 Поле чудес

13.40 Мастер спорта
14.30 Футбол.
15.10 Зимняя Универсиада-2009
16.40 Футбол. Лига чемпионов. 1/8 финала.
18.55 Лыжный спорт. Чемпионат мира. Спринт.
20.15 Путь Дракона
20.55 Лыжный спорт. Чемпионат мира. Спринт.
22.10 Футбол. Лига чемпионов. 1/8 финала.
00.10, 08.45 Футбол.
01.25 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России.
04.10 Рыбалка с Радзишевским
04.30 Футбол. Лига чемпионов. 1/8 финала.
06.45 Футбол. Лига чемпионов. 1/8 финала.
09.55 Лыжный спорт. Чемпионат мира. Спринт.

Четверг, 26 февраля
10.45 Футбол. Лига чемпионов. 1/8 финала. «Челси» (Англия) - «Ювентус» (Италия)
12.45, 15.00, 18.45, 22.55, 04.00, 07.00 Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом
13.15, 13.50 Мультфильм
13.40 Мастер спорта
14.30 Скоростной участок
15.10 Зимняя Универсиада-2009
16.30 Футбол. Лига чемпионов. 1/8 финала.
18.20 Точка отрыва
19.00 Лыжный спорт. Чемпионат мира. Северное двоеборье. Команды.
20.30 Рыбалка с Радзишевским
20.45 Гослото
20.55 Лыжный спорт. Чемпионат мира. Эстафета.
22.15 Стрельба из пневматического оружия.
23.10 Лыжный спорт. Чемпионат мира. Северное двоеборье. Эстафета.
00.15 Футбол.
01.30 Футбол. Кубок УЕФА.
04.20 Лыжный спорт.
04.55 Футбол. Кубок УЕФА. 1/16 финала.
07.10 Скелетон.
08.55 Лыжный спорт.

Пятница, 27 февраля
10.25 Лыжный спорт. Чемпионат мира.
12.45, 15.00, 18.45, 23.50, 03.45, 06.00 Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом

20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 «Время»
21.30 «Клуб веселых и находчивых». Высшая лига (S)
23.40 «Плохая компания»
01.40 Х/ф «8 миля»
04.40 Х/ф «Опедия разводов»
05.00 Т/с «Акула»

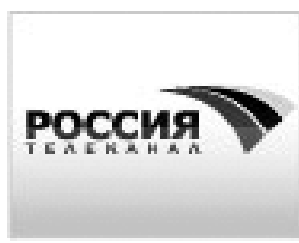
Суббота, 28 февраля.
05.50 «Один и без оружия»
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 «Один и без оружия»
07.20 Играй, гармонь любимая!
08.00 «Новая школа императора» (S) «Доброе утро, Микки!»
09.00 Слово пастыря
09.20 Здоровье
10.10 Смак
10.50 «Алексей Баталов. Дорогой наш человек»
12.10 Х/ф «МАРШРУТ»
16.00 Проект «Общее дело»
18.00 Вечерние Новости
18.10 «Кто хочет стать миллионером?»
19.10 Х/ф «Материнский инстинкт»
21.00 «Время»
21.20 «Внук космонавта»
22.50 «Прожекторперисхилтон»
23.30 Х/ф «Звонок 2»
01.30 Х/ф «Кокон»
03.30 Х/ф «Грязная Мэри, безумный Ларри»
05.00 Т/с «Акула»

Воскресенье, 1 марта.
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Исповедь содержания»
07.40 Армейский магазин
08.20 «Умелец Мэнни» (S) «Доброе утро, Микки!»
09.10 Умницы и умники
10.10 «Непутевые заметки»
10.30 Пока все дома
11.20 Фазенда
12.10 Ералаш
12.40 «Кашпировский против Чумака»
13.50 Х/ф «Школьный вальс»
15.40 Концерт «Любэ»
18.00 Х/ф «Пираты Карибского моря: На краю света»
21.00 Воскресное «Время». Информационно-аналитическая программа
22.00 «Последний герой: Забытые в раю». Финал (S)
23.10 Х/ф «Миф»
01.20 Х/ф «Чужой против хищников»
03.00 Х/ф «Новичок»
04.20 «Детективы» до 04.50

13.15, 13.50 Мультфильм
13.40 Мастер спорта
14.30 Точка отрыва
15.10 Зимняя Универсиада-2009
16.30 Футбол. Кубок УЕФА. 1/16 финала.
18.30 Рыбалка с Радзишевским
18.55 Футбол. Кубок УЕФА. 1/16 финала.
20.55 Лыжный спорт.
22.45 Самый сильный человек.
00.00 Лыжный спорт.
01.55 Баскетбол.
04.05 Вести-спорт.
04.10 Хоккей России
05.15 Скелетон. Чемпионат мира. Мужчины.
06.10 Европейский покерный тур
07.15 Регби.
09.10 Скелетон.
10.10 Лыжный спорт.

Суббота, 28 февраля
11.00 Баскетбол. НБА.
13.45, 15.00, 19.25, 22.45, 03.35, 06.25 Вести-спорт
13.55 Зимняя Универсиада-2009
15.10, 03.55 Вести-спорт.
15.15 Летопись спорта
15.45 Будь здоров!
16.15 Биатлон.
19.35 Задай вопрос министру
20.20 Футбол.
20.55 Лыжный спорт. Чемпионат мира. Масс-старт.
22.55 Бобслей. Чемпионат мира. Четверки.
00.00 Лыжный спорт.
02.00 Бобслей.
03.00 Лыжный спорт.
04.00, 06.35 Скелетон.
04.25 Футбол.
07.00 Регби.
09.00 Баскетбол. НБА.

Воскресенье, 1 марта
11.00 Баскетбол. НБА.
11.40, 13.10 Зимняя Универсиада-2009
13.00, 14.35, 17.45, 23.30, 03.55, 06.25 Вести-спорт
14.05 Страна спортивная
14.45, 04.15 Вести-спорт.
14.55 Биатлон.
15.45 Лотерея «Гослото»
15.55 Регби.
17.55 Биатлон.
18.55 Хоккей. КХЛ.
21.15 Лыжный спорт.
23.40 Хоккей. КХЛ.
01.55 Бобслей.
02.50 Сноуборд.
04.25 Футбол.
06.35 Биатлон.
08.20 Лыжный спорт.

Понедельник, 23 февраля
05.25 Х/ф «Отряд»
07.00 Х/ф «Солдат Иван Бровкин»
08.25 Х/ф «Иван Бровкин на целине»
10.10 Праздничный концерт, посвященный 20-летию вывода советских войск из Афганистана
11.55, 14.20 Х/ф «На безымянной высоте»
14.00, 20.00 Вести
16.10 Праздничный вечер «Парад звезд»
17.55 Х/ф «Господа офицеры. Спасти императора»
20.20 Х/ф «Мы из будущего»
23.35 Х/ф «Стритрейсеры»
01.45 Х/ф «Ответный ход»

Вторник, 24 февраля
05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Д/ф «Осторожно, мозг!»
09.50 Т/с «Дар Божий»
10.45, 17.55 Дежурная часть
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.35, 14.20, 17.30, 20.30 Вести-Москва
11.55 Мультфильм
12.05 Т/с «Бандитский Петербург»
14.40 Т/с «Колдовская любовь»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
18.10 Т/с «Однажды будет любовь»
19.05 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Суд»
22.50 Д/ф «Жил-был веселый человек. Аркадий Хайт»
23.45 Вести+
00.05 Х/ф «Так она нашла меня»

Среда, 25 февраля
05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Д/ф «Как стать счастливым»
09.50 Т/с «Дар Божий»
10.45, 17.55 Дежурная часть
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.35, 14.20, 17.30 Вести-

Понедельник
07.00 «Новый день»
17.30 «Түннүк»
18.00 «Саха Сирэ - Якутия»
18.20 ДТРА «Полярная звезда: Түһүлгэ»
18.50 «Чэгиэн»
19.30 «Федерация»
20.00 «Улуус» программа көрдөрөр: Мэнгэ-Хангаластаабы филиал
20.30 «Саха Сирэ - Якутия»
21.00 «Сарыал»: Концерт Высшей школы музыки
21.30 «Книга - связующее звено поколений» (ТВ «Чароит») 21.50 «Умнулубат сулустар»: Спиридон Григорьев
22.35 «Саха Сирэ - Якутия» (по спутниковой системе распространения)

Вторник
07.00 «Новый день»
17.30 «Джуманджиленд»
18.00 «Саха Сирэ - Якутия»
18.20 «Көмүскэл»
18.45 «Наука для молодых»
19.15 «Эргимтэ»
19.30 «Стратегия республики»
20.00 «Улуус» показывает: Алданский филиал
20.30 «Саха Сирэ - Якутия»
21.00 «Реальный шаг»
21.15 «Лик»
21.45 «Аал луук мас»: Күндэ-эбэ хотун
22.15 «Бизнес-формула»
22.35 «Саха Сирэ - Якутия» (по спутниковой системе распространения)

Московская область
11.55 Мультфильм
12.05 Т/с «Бандитский Петербург»
14.40 Т/с «Колдовская любовь»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
18.10 Т/с «Однажды будет любовь»
19.05 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.30 Вести-Москва
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Суд»
22.50 Д/ф «Никто не хотел забывать. Будрайтис, Банионис и другие»
23.45 Вести+
00.05 Х/ф «Никто не хотел умирать»

Четверг, 26 февраля
05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Д/ф «Ген агрессии и язык тела»
09.50 Т/с «Дар Божий»
10.45, 17.55 Дежурная часть
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.35, 14.20, 17.30 Вести-Московская область
11.55 Мультфильм
12.05 Т/с «Бандитский Петербург»
14.40 Т/с «Колдовская любовь»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
18.10 Т/с «Однажды будет любовь»
19.05 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.30 Вести-Москва
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Суд»
22.50 Д/ф «Жил-был веселый человек. Аркадий Хайт»
23.45 Вести+
00.05 Х/ф «Так она нашла меня»

Пятница, 27 февраля
05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Мусульмане
09.05 Мой серебряный шар
10.05 Т/с «Дар Божий»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.35, 14.20, 17.30 Вести-Московская область
11.55 Мультфильм
12.05 Т/с «Бандитский Петербург»
14.40 Т/с «Колдовская любовь»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партне-

Среда
07.00 «Новый день»
17.30 ДТРА «Полярная звезда»: Дневник юнкора
18.00 «Саха Сирэ - Якутия»
18.20 «Онобостор кыыраһа көтөллөр...» («Сунтаар» ТВ)
18.45 «Социум» ток - шоу
19.30 «Парламентский вестник»
20.00 «Улуус» программа көрдөрөр: Горнайдаабы филиал
20.30 «Саха Сирэ - Якутия»
21.00 «Тыя сирэ»
21.30 «События. Факты. Комментарии» (ТРК «Алмазный край») 21.55 «Сородичи»: Коллеги. Владимир Корякин
22.35 «Саха Сирэ - Якутия» (по спутниковой системе распространения)

Четверг
07.00 «Новый день»
17.30 «Сардаана»
18.00 «Саха Сирэ - Якутия»
18.20 Итоги недели
19.00 «Правительственный час»
20.00 «Улуус» показывает: Нерюнгринский филиал
20.30 «Саха Сирэ - Якутия»
21.00 «Реальный шаг»
21.15 «Лик»
21.45 «Аал луук мас»: Күндэ-эбэ хотун
22.15 «Бизнес-формула»
22.35 «Саха Сирэ - Якутия» (по спутниковой системе распространения)

Пятница
07.00 «Новый день»
17.30 «Самый главный дом» (ТРК «Алмазный край») 18.00 «Саха Сирэ - Якутия»
18.20 «Харах даһыгар» ток - шоу
19.30 «Правовед»
20.00 «Улуус» программа

ры»
17.55 Дежурная часть
18.10 Т/с «Однажды будет любовь»
19.05 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.30 Вести-Москва
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Суд»
22.50 Х/ф «Дом, милый дом»
00.50 Х/ф «Герой-одиночка»

Суббота, 28 февраля
05.35 Х/ф «Убить «Шакала»
06.50 Вся Россия
07.00 Сельский час
07.30 Диалоги о животных
08.00, 11.00, 14.00 Вести
08.10, 11.10 Вести-Московская область
08.20 Военная программа
08.45 Субботник
09.20 Х/ф «Повелитель луж»
11.20 Д/ф «Лучшие концертные залы мира. Вена»
11.50 Очевидное - невероятное
12.20 Комната смеха
13.15 Сенат
14.20 Вести-Москва
14.30 Д/ф «Последний герой. Вячеслав Тихонов»
15.20 Х/ф «Дело было в Пенькове»
17.15 Субботний вечер
19.05, 20.40 Х/ф «Еще один шанс»
20.00 Вести в субботу
23.15 Х/ф «Блюз опадающих листьев»
01.30 Х/ф «Падший»

Воскресенье, 1 марта
06.15 Х/ф «За витриной универмага»
07.55 Сам себе режиссер
08.45 Утренняя почта
09.20 Мультфильм
09.25 Х/ф «Веселенькая поездка»
11.00, 14.00 Вести
11.10 Неделя в городе
11.50 Городок
12.20 Сто к одному
13.15 Парламентский час
14.20 Вести-Москва
14.30 Дежурная часть
15.00 Честный детектив
15.30 Д/ф «Простите, голуби... История двух одиночеств»
16.25 «Двое под дождем»
18.10 Аншлаги
20.00 Вести недели
21.05 Специальный корреспондент
21.35 Х/ф «Альпинист»
23.30 Х/ф «Возмещение ущерба»
01.35 Х/ф «На гребне волн»

көрдөрөр: Кэбээитээзи филиал
20.30 «Саха Сирэ - Якутия»
21.00 «Аал-луук мас»: Хомус эйгэтин ситимэ
21.30 «Sakha Next People»
21.40 «Таатта талыы таһаһа» (по спутниковой системе распространения)
22.20 «Саха Сирэ - Якутия»

Суббота
17.00 «Геван»: Би дьалбу эвесел. Уяндина Тарабукина
17.30 «Тарбаахатын астыаха»
18.00 «Истинг илдьит»
19.00 : Стихийный огонь
19.30 «Саха Сирэ. Күнтэн күн». Информационная бизнес-программа
20.05 «Өркөн өй» күрэх
20.50 «Субботний вечер на НВК»
21.20 «Сардаана»
21.50 «Золотые мгновения якутского спорта»
22.00 «Простые истины» (по спутниковой системе распространения)
22.30 «Саха Сирэ. Күнтэн күн». Информационная бизнес-программа

Воскресенье
17.00 Телевизионный конкурс «Полярная Звезда»
17.55 «Түннүк»
18.25 «Джуманджиленд»
18.55 «Саха спордун умнулубат түгээнэрэ»
19.05 «Истинг илдьит»
19.30 «Якутия. День за днем»
20.05 «Реальный шаг»
20.20 Филиал НВК «Саха» в Москве
20.50 «Искатели Якутии»
21.35 ТВ - спорт: Турнир на призы волейбольного клуба «Сэргэлээх»
22.35 «Якутия. День за днем» (по спутниковой системе распространения)

Наш адрес: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 3, тел. 43-0-86

**О СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ СИСТЕМЫ
МОНИТОРИНГА И ПРОГНОЗИРОВАНИЯ
СИТУАЦИЙ НА РЫНКЕ ТРУДА
В НАМСКОМ УЛУСЕ**

На основании Закона РФ «О статистическом наблюдении в Российской Федерации» (в редакции Федерального Закона от 20 апреля 1996 г. N 36-ФЗ с изменением на 25 декабря 2008 г.) для совершенствования системы мониторинга и прогнозирования ситуации на рынке труда и в связи с формированием банка вакансий, распоряжаюсь:

1. Всем руководителям предприятий и учреждений независимо от форм собственности представлять в ГУ «Центр занятости населения Намского улуса»:

- ежемесячно информацию о наличии вакантных рабочих мест;
- список работников за 2 месяца до высвобождения при ликвидации, реорганизации;

- для формирования банка данных следующие данные:
- КОД ОКПО;
- ФИО руководителя, начальника отдела кадров;
- адрес, телефон предприятия;
- форма собственности;
- списочная численность работников, в т.ч. рабочих;

- принято на работу за отчетный период (квартал);
- уволено с работы за отчетный период (квартал).

2. ГУ «Центр занятости населения Намского улуса» (Попов В.И.) проводить ежемесячный мониторинг ситуации на рынке труда.

3. Контроль за исполнением настоящего распоряжения возложить на 1 зам. главы Слепцова Н.В.

**ВНИМАНИЮ
ПОТРЕБИТЕЛЕЙ ГАЗА!**

Намский участок УГРС «Ленагазсервис» напоминает, что оплата за газ должна производиться ежемесячно не позднее 10 числа месяца, следующего за расчетным. При просрочке платежа в соответствии со ст. 155 ЖК РФ начисляются пени. В случае непогашения долга задолженность будет взиматься в судебном порядке. Платежи за газ принимаются в отделениях почтовой связи и в кассе УГРС «Ленагазсервис» по адресу: ул. Ц. Аммосова, 7. Всех потребителей просим в кратчайшие сроки погасить сумму задолженности за поставленный природный газ.

**ИНБЭЛИИТТЭР НАМ
СЕЛОТУН.
НЭНИЛИЭКТЭРДЭЭБИ
ОБЩЕСТВОЛАРЫН
ЧИЛИЭТТЭРИН
ИСТИИЛЭРИГЭР!**

Олунньу 25 күнүгэр А. Шестаков аатынан культура киинигэр күнүс 11 ч. Аҕа дойдуну көмүскээчилэр күннэригэр аналлаах «Үрүң Уолан», «Аҕа — дьиз баһылыга» конкурстары кэлэн көрөргүтүгэр ыгырабыт. Кэлин, сылдыҥ, сэргээн.

**Улуустаагы инбэлииттэр
обществолара**

Намскому педагогическому колледжу требуется бригада для очистки дворовых туалетов. Оплата по договоренности.

Справки по тел. 41-1-94

Сдаем в аренду частный дом с газовым отоплением, недалеко от центра.

**Тел. 89243664197,
41-2-10 (поср.)**

Принимаем заказ на все виды ремонта: мебель, шкафы, диваны, кресла (реставрация).

Тел. 89244623517

Семья снимет квартиру или частный дом на длительный срок.

Тел. 89248672560

Афасьеваһыһын үс оһону төрөтөн иитэн, дьилээн-уоттаан, 9 сизэнэнэн бу орто дойдуга киһи аһанын чистээхтик толорон барбытара.

Аҕабыт сүрдээх эйбэс, сымнаҕас майгылааба, айыһааҕа сылдарын, булчуурун, балыктырын, оттуурун наһаа сөбүлүүр. Мындыр уус, баяҥга мандолинаҕа наһаа үчүгэйдик оонньуура. Кэлин кырдыан да баран санаатын хаһаҥда түһэрбэт идэлээбэ.

Биһиги күндү киһибиһ олохун тухары төһөлөөх элбэх оҕо, эдэр дьонун киһи олохторун түстээбитэ буолуой. Киһилэр өйдөрүгэр-санааларыгар, сүрэхтэригэр ытыктыыр учууталларын мөссүөнү куруук баар буоларыгар, оҕолоругар, сизэнэригэр, бары билэр дьонноругар өлбөөдүбэт үтүө өйдөбүл буоларыгар бигэтик эрэнэбит.

**Уола Андрей, сизэнэрэ
Володя, Юля, Павловтар**

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» государственнай учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын туһунану контуруоһуллуур уонна регистрацияһылар РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияһаһыт нүөмэрэ — ПИ №19-0428.

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьыбит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа кирибит суруктар төһөнөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.**

“ЭНСИЭЛИ” - Нам улууһун хаһыата.

678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.

E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

**Сүүс харахтаах дуобакка сэрии, үлэ, спорт ветерана
Колесов М.Я. бириһиһигэр ветераннарга уонна оһкуола
оһолоругар улуустаагы турнир**

БААҺЫАННЫБАТА

1. Турнир сыала уонна соруҕа:

- сэрии, үлэ, спорт ветерана Колесов М.Я. чистээһин;
- спортсменнар оонньуур кылаастарын, разрядтарын үрдэтии;
- саҥа талааннары көрдөөһүн;
- чөл олоһу пропагандалааһын.

2. Турнир буолар күнэ, сирэ:

Турнир буолар күнэ: олунньу 23 күнэ, 2009 с.

Буолар сирэ: ДЮСШ

Бириэмэтэ: Регистрация 9 ч.-10 ч. диэри, саҕаланар — 10 ч.

3. Турнир усулуобуйата:

Күрэхтэһии дуобат Кодексатын 2003 с. быраабылаларыгар олоһуран ытыллар.

Турнир 6 бөлөһүнэн араарыллан ытыллар:

- 50 саастарыттан үөһэ эр дьон;
- 50 саастарыттан үөһэ дьахталлар;
- 1990 сылтан төрүөх уонна онтон улахан уолаттар;
- 1990 сылтан төрүөх уонна онтон улахан кыргыттар;
- 2000 сылтан кыра уолаттар;
- 2000 сылтан кыра кыргыттар.

Күрэхтэһээчилэргэ партия бүтүөр диэри 20 мүн. бэриллэр.

4. Кыайыһылаахтары наһараадалааһын

Турнир түмүгүнэн элбэх очкону ылбыттар кыайыһылааһын аабылаллар. Очко тэҥнээр түбэлтэтигэр:

- коэффициент ааһыта;
- элбэх кыайыһы ахсаана;
- сирэй көрсүһүү түмүгэ;
- матч оонньооһуна.

5. Күрэхтэһиини тэрийээчилэр

Улуус, Нам селотун дьаһалтала, улуус, Нам с. ветераннарын сөбүөттэрэ, Колесов М.Я. аймахтара, улуустаагы дуобат федерацията.

Тэрийэр комиссия

МАХТАЛЛАР

ИННИКИГЭ ЭРЭЛБИТ

Ядреев Семен Владимирович 2007 с. ахсынньы ыйга баһылык быыбарыгар элбэх куолаһы ылан Үөдэйгэ баһылыгынан талыллыбыта. Талыллаат, өр кэмгэ тутулуубакка турбут спортсала тутуутун маһын кэрдииттэн саҕалаабыта. Ол курдук 4 киһилээх биригээдэ тэрийэн олунньу ыйтан мас кэрдиитин саҕалаан, суол алдьанын иннинэ үөһэ тыаттан барытын киллэртэрбитэ. Бу үлэлэргэ хаста да нэһилиэнньэни түмэн субуотуньуктары тэрийбитэ.

Үөдэйбит саамай биир көстүүлээх сирин ыһаахтыыр сирин саҕаттан тупсаран онорторбута.

Хас эмэ сыл устата бэрээдэктэммэтэх сыбаалканы чөмөхтөөн күрүөлэттэ. Үйэтин тухары күрүөлэммэтэх тэрилтэлэрбитин: хонтуораны, кулуубу аныгылы, тупсайдык күрүөлэттэ, онортордо.

Нэһилиэнньэ иһэр уутун ылар күөлүн көрүөлэттэ. Кыайан гаас киллэртээр кыаҕа суох 20-чэ ыалга сүүрэн-көтөн гаас киллэртэрдэ. Онон нэһилиэнньэ үөрүүгэ-көтүүтэ баһаам, махталлара сүдү.

Төһө кыалларынан үлэтэ суох дьонугар үлэ була сатыыр. Ол курдук спортсала тутуутугар олохтоохтортон 3 киһи үлэлиин сылдьар, биригээдэбэ көмөлөһөн. 11 киһилээх баһаарынай чаас аһыллан үлэтин саҕалаан эрэр. Онон 11 киһи үлэтин мизэттэ таһыста.

Биһиги баһылыкпыт Семен Владимирович бэйэтин санааларын, элбэх былааннарын нэһилиэгин дьонун кытары үллэстэр. Чөл олох тупсарын туһугар олус кыһамнылаахтык үлэлиин сылдьар.

Бу курдук эдэр салайааччы нэһилиэк инники кэскилин уһансарыгар дьоно-сэргэтэ эрэнэр, туох баар кыабын, сатамнытын ууран туран үлэлиин диэн эрэнэбит.

Өссө да үлэлээ-хамсаа, ыра санаан ыһсан истин, баҕа санаан барбара турдун. Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамныгыт, сылаас сыһыаныгыт, үтүө-мааны майгыгыт иһин мунгура суох махтанабыт.

Үөдэй «Айылгы» түөлбэ олохтоохторо

2009 с. олунньу 10 күнүгэр биһиги дьиз кэргэнгэ улахан хоромньулаах баһаар буолбута. Уоту умулларыыга Таастаах нэһилиэгин баһылыга Николаев А.А. сапалатынан нэһилиэнньэ дьоно бары көмөлөспүттэригэр улахан махталбытын тизрдэбит.

Хоромньуну сабарга уонна дьиз үлээс кириитигэр суһал, күүстээх көмөнү онорбуттарыгар улус дьаһалтатыгар (Ильин А.И.), «Намгазстрой» (Федоров А.А.), «Дьулуур» фонда (Кутоков В.В.), улус социальнай харалта отделениегар (Гуляева В.И.), спорткомитетке (Софронов С.А.), улус үөрэбин управлениетыгар (Дьяконова В.Н.), махталбытын тизрдэбит. Эһиги көмөбүтүнэн биһиги дьизибитигэр оһоһун уота умайда. Барыгытыгар дьолу-соргуну, доруобуйаны баҕарабыт.

Никитиннэр дьиз кэргэттэрэ. Таастаах

Улуустаагы киин балыһа администрацията, профсоюзнай тэрилтэтэ, тубдиспансер коллектива тубдиспансер повара ЛЕБЕДЕВА Сардана Михайловна соһумардык өлбүтүнэн кэргэнигэр Михаил Михайловичка, уолаттарыгар Дьулустанга, Айаанга уонна чугас дьонноругар дириг кутурбаһытын тизрдэбит.	Хатырыктаагы «Кэрэчээн» оҕо саадын коллектива, профкома иитээчи Николаева Саргылана Михайловнаҕа киһи эдьийэ ЛЕБЕДЕВА Сардана Михайловна эдэр сааһыгар соһумардык күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаһытын биллэрэбит уонна эн аһыгыт тэҥгэ үлэстэбит. Хатырык оҕо саадын коллектива, профкома
Күндү дьүөгэбит ЛЕБЕДЕВА Сардана Михайловна соһучу бу орто дойдуттан барбытынан ийэтигэр, кэргэнигэр, уолаттарыгар, балыларыгар дириг кутурбаһытын тизрдэбит. Биригэ үөрэммит табаарыстара	Убаастыыр саҥаспытыгар Пестрякова Галина Ивановнаҕа, уолаттарыгар Коляба, Олега, Алешаба, Владикка уонна чугас дьонугар-сэргэтигэр, Хамабаатта олохтоо ПЕСТРЯКОВ Спиридон Владиславович эдэр сааһыгар соһучу күн сириттэн хомотолоохтук олохтон туораабытынан дириг кутурбаһытын биллэрэбит. Хамабааттаттан Мальцевтар, Охлопковтар, II Хомуустаахан Петуховтар, Никольскайтан Эверстовтар, Намтан Барамыгиннар
Убаастыыр манҥаһы учууталбыт, тыыл, педагогическай үлэ ветерана, Чурапчы көһүтүн кытылааҕа БАРАХСАНОВА Мария Семеновна ылдьан өлбүтүнэн уолаттарыгар, киийиттэригэр, сизэнэригэр дириг кутурбаһытын тизрдэбит.	1 Хомуустаах 1974 с. выпускниктара
Выражаем глубокое соболезнование нашей однокласснице Седалищевой Галине Аркадьевне, родным, близким по поводу кончины горячо любимой матери, бабушки, прабабушки	КАЛУГИНОЙ Клары Яковлевны. Одноклассники 1978 г. выпуска

Биһиги күндү киһибиһ 1933 с. Кэбээйи улуһун Ньидьили нэһилиэгэр колхозтаах кэргэнигэр төрөөбүтэ. Аҕата Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрии кэмигэр сураба суох сүппүтэ, онон олох ээрийн, кыһалбатын эти-

нэн-хаанынан олус эрдэ билбитэ. Үс сыл армияба автомобильнай батальонга сулууспаан баран 1955 с. Саха государственнай университетин биологическай факультетыгар үөрэнэ кирибитэ. 1961-1971 сс. үөрэбин бүтэрэн төрөөбүт улуһугар Ньидьили, Тыйаа оһкулаларыгар учууталынэн, директорынан үрдүк таһаарылаахтык үлээбэбитэ. Онон кэлин Хангалас, Нам улууһун оһкулаларыгар биологияны, географияны үөрэппитэ. 40-тан тахса сыл, олохун улахан аһарын, оһолору иһигэ-үөрэтигэ анаабыта. Ол да иһин оһкуланы бүтэрбит үрдүк үөрэх кыһатыгар үөрэнэр киһи үөрэппит оһолоро «Үтүөлээх СОРОС Гранын» хаһаайна буоларыгар куоластарын биэрдэхтэрэ.

Петр Спиридонович, кэргэниэнэн Елена

Редактор КАСЬЯНОВ В. Г.

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — **41496;**; бухгалтерия — **41141;** факс — **41141;** редакционнай- издательскай ситим —**41332**

“Энсиэли” хаһыат редакционнай-издательскай ситимигэр талыһына уонна таһыһына. Хаһыат Дьокуускайга «Якутия» медиа-холдинг» ОАО бэчээтэннэ, Орджоникидзе уул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лиис.

Көнүл сыананан атылалар

Индексэ — 54889. Тираһа — 2500

Бэчээккэ илии баттанна —12:00 ч. 20.02.2009

Сакааһын №-рэ — 14